

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het bezwaar van

(hierna: "belanghebbende")

gericht tegen het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) genomen besluit van 25 februari 2021, inhoudende gedeeltelijke openbaarmaking van documenten ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: “Wob”).

Inleiding en procesverloop

1. Bij aangetekende brief van 19 november 2020, tevens verzonden per e-mail, verzoekt belanghebbende de algemene raad tot openbaarmaking van alle documenten waaruit blijkt dat de geheimhouding van advocaten, alsmede de mensenrechten – in het bijzonder de vrijheid van meningsuiting en van vergadering – zijn meegewogen bij de totstandkoming van de regelgeving betreffende kwaliteitstoetsen, bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet juncto, artikel 4.3a, eerste lid, aanhef en onderdeel a en artikel 4.3b, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur.
2. Bij brief van 25 februari 2021, verzonden per e-mail, zendt de algemene raad de beslissing op het Wob-verzoek met in de bijlage de relevante Wob-artikelen, een inventarislijst en de gedeeltelijk geopenbaarde documenten.
3. Bij aangetekende brief van 13 maart 2021 maakt belanghebbende bezwaar bij de algemene raad tegen het besluit van 25 februari 2021. Bij e-mail van 22 maart 2021 vult belanghebbende zijn bezwaar aan.
4. Op 20 april 2021 is belanghebbende, vergezeld door [REDACTED], namens de algemene raad in persoon gehoord door mr. R.R. Crince le Roy, lid van de algemene raad, in aanwezigheid van mr. [REDACTED], griffier.
5. Bij besluit van 19 mei 2021 wordt het bezwaar van belanghebbende door de algemene raad niet-ontvankelijk en overigens ongegrond verklaard.
6. Tegen voornoemd besluit stelt belanghebbende beroep in bij de rechtbank Midden-Nederland, welk beroep op 16 december 2021 ter zitting is behandeld.
7. Op 4 april 2022, verzonden op 21 april 2022, volgt een tussenuitspraak van de rechtbank Midden-Nederland (hierna: "tussenuitspraak").¹ In de tussenuitspraak constateert de rechtbank dat de algemene raad het besluit van 19 mei 2021 in strijd met artikel 7:12 (motiveringsgebrek) van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: "Awb") is genomen. De rechtbank stelt de algemene raad in de gelegenheid het geconstateerde gebrek te herstellen.

¹ In het beroep met zaaknummer UTR 21 / 2640 WOB V49.

Dossier 200984/203082

8. Ter uitvoering van de tussenuitspraak trekt de algemene raad in het herstelbesluit van 31 mei 2022 ten aanzien van drie besluitonderdelen alsnog de beslissing op bezwaar van 19 mei 2021 in en laat deze voor het overige in stand. De algemene raad verklaart het bezwaarschrift van 13 maart 2021 ter zake van een aantal documenten gegrond en ter zake van (de passages in) een aantal documenten gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond.
9. Op 5 oktober 2022 doet de rechtbank Midden-Nederland einduitspraak (hierna: "einduitspraak").

Einduitspraak

10. In de einduitspraak overweegt de rechtbank dat het beroep tegen zowel het besluit van 19 mei 2021 en het herstelbesluit van 31 mei 2022 gegrond is vanwege strijd met artikel 7:12, eerste lid, van de Awb en de voor beide uitspraken relevante bepalingen uit de Wob respectievelijk de Wet open overheid (hierna: "Woo"). De rechtbank draagt de algemene raad op een nieuw besluit te nemen, rekening houdend met de tussenuitspraak en de einduitspraak.
11. In de einduitspraak overweegt de rechtbank dat:
 - i) zij de algemene raad volgt in haar oordeel dat de documenten 1, 4, 9, 10, 18, 92, 99, 100, 101, 105, 110, 113, 117, 118 passages bevatten die buiten de reikwijdte van het verzoek vallen, behalve voor één passage in document 105 tussen randnummers 892 en 895. Over bijlagen 2 tot en met 6 bij document 42 overweegt de rechtbank dat niet valt in te zien dat deze documenten buiten de reikwijdte van het verzoek vallen. De algemene raad moet een nieuw besluit nemen waarbij hij ofwel de bedoelde passage respectievelijk bijlagen openbaar maakt, ofwel toepassing geeft aan één van de weigeringsgronden; en
 - ii) onder de Woo niet langer alle feiten, maar ook prognoses en (gevolgen van) beleidsalternatieven of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter expliciet uitgezonderd zijn als persoonlijke beleidsopvatting. Bij bestudering van de weggelakte passages komt de rechtbank tot het oordeel dat in veel gevallen geen sprake is van het van gedachten wisselen tussen de deelnemers aan het beraad, maar informatie van feitelijke aard, prognoses, (gevolgen van) beleidsalternatieven of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter. Ter illustratie wijst de rechtbank op de volgende passages: de geweigerde passage op pagina 2 van document 1, op pagina 2 van document 2 en de passage in document 5 zijn onderdelen met een overwegend objectief karakter, de eerste alinea op pagina 3 van document 1 bevat een prognose en de geweigerde passages in documenten 3 en 4 beschrijven beleidsalternatieven en de gevolgen daarvan. Verder constateert de rechtbank dat de algemene raad bij documenten 116 en 119 niet heeft aangegeven op welke onderdelen deze conceptversies afwijken van de definitieve versies in documenten 117 respectievelijk 127 die openbaar zijn gemaakt. De enkele stelling dat in de conceptversies sprake is van voorstellen, voor zover de conceptversies afwijken van de definitieve versies, is volgens de rechtbank onvoldoende. De rechtbank concludeert dat de algemene raad de weigering tot openbaarmaking op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo onvoldoende heeft gemotiveerd. De algemene raad moet alle passages die hij op deze grond geweigerd heeft alsnog openbaar maken dan wel moeten motiveren waarom toch sprake is van een persoonlijke beleidsopvatting; en

Dossier 200984/203082

iii) de algemene raad de weigering tot openbaarmaking van passages in document 73 en een handgeschreven aantekening in document 97 op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder i, van de Woo onvoldoende heeft gemotiveerd. De passages die op deze grond zijn geweigerd moeten alsnog openbaar worden gemaakt dan wel moet nader worden gemotiveerd wat maakt dat het belang van een goed functionerende overheid zich tegen openbaarmaking verzet.

12. Concluderend overweegt de rechtbank dat zowel het besluit van 19 mei 2021 als het herstelbesluit van 31 mei 2022 in strijd met artikel 7:12 (motiveringsgebrek) van de Awb zijn genomen. De rechtbank draagt de algemene raad op ten aanzien van de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 7, 42 (alleen bijlagen 2 tot en met 6), 73, 97 en 105 (alleen de passage tussen randnummers 892 en 895) een nieuw besluit te nemen.
13. Volledigheidshalve merkt de algemene raad op dat de rechtbank de documenten 116 en 119 niet in haar conclusie heeft betrokken. Op basis van overweging 10 van de einduitspraak, neemt de algemene raad naast bovengenoemde documenten eveneens een nieuw besluit ten aanzien van documenten 116 en 119.

Toetsingskader

14. Op 1 mei 2022 is de Woo in werking getreden. De Wob wordt daarmee ingetrokken. Er is met de Woo echter niet voorzien in overgangsrecht. In dat kader overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak van 26 april 2022 dat dit tot gevolg heeft dat de Woo onmiddellijke werking heeft en dat met ingang van 1 mei 2022 besluiten op vóór de inwerkingtreding van de Woo ingediende Wob-verzoeken met inachtneming van de bepalingen van de Woo moeten worden genomen. Dat geldt in principe ook voor besluiten op bezwaar of besluiten die worden genomen na een bestuurlijke of judiciële lus.²
15. In casu draagt de rechtbank de algemene raad op een nieuw besluit te nemen. Gelet op het voorgaande is de Woo derhalve het toetsingskader voor het onderhavige besluit. Hierna volgen de relevante artikelen uit de Woo.
16. Ingevolge artikel 4.1, eerste lid, van de Woo kan een ieder een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
17. Ingevolge artikel 5.1, tweede lid, van de Woo blijft het openbaar maken van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. [...];
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
 - c. [...];
 - d. [...];
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. [...];

² ABRvS 26 april 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1223, r.o. 11.

Dossier 200984/203082

- g. [...];
- i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
18. Ingevolge artikel 5.1, derde lid, van de Woo bevat het besluit – indien een verzoek tot openbaarmaking op een van de in het tweede lid genoemde gronden wordt afgewezen – hiervoor een uitdrukkelijke motivering.
19. Ingevolge artikel 5.2, eerste lid, van de Woo wordt in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Zoals de rechtbank in overweging 9 van de einduitspraak stelt, zijn onder de Woo niet langer alleen feiten, maar ook prognoses en (gevolgen van) beleidsalternatieven of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter expliciet uitgezonderd als persoonlijke beleidsopvatting. Er kan dus sprake zijn van ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad die geheel of gedeeltelijk openbaar gemaakt moeten worden, omdat zij niet als persoonlijke beleidsopvatting hebben te gelden vanwege de daarin vervatte feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.
20. Achtergrond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo is dat ambtenaren frank en vrij hun opvatting moeten kunnen geven over beleidskwesties en beleidskeuzes, ten behoeve van het intern beraad. Een zekere mate van intimiteit en veiligheid is noodzakelijk om te kunnen komen tot een effectieve besluitvorming. Ambtenaren en bestuurders moeten derhalve vrijelijk met elkaar van gedachten kunnen wisselen over een dossier, beleidsproces, ambtelijk advies of wetsontwerp. De bepaling is kort gezegd bedoeld om deelnemers aan het intern beraad te beschermen tegen het bekend worden van hun bijdrage aan dat beraad, om zo te vermijden dat deelnemers zich in het intern beraad (in toekomstige gevallen) terughoudend opstellen en het beraad daarmee niet volledig wordt gevoerd.³
21. Ingevolge artikel 5.3 van de Woo motiveert het bestuursorgaan bij een verzoek om informatie die ouder is dan vijf jaar bij een weigering van die informatie waarom de in artikel 5.1, tweede of vijfde lid, of artikel 5.2 bedoelde belangen ondanks het tijdsverloop zwaarder wegen dan het algemeen belang van openbaarheid.

Besluit

22. Ter uitvoering van de einduitspraak, worden hiermee met inachtneming van die einduitspraak en de tussenuitspraak de beslissingen op bezwaar van 19 mei 2021 en 31 mei 2022 ingetrokken, en een nieuw besluit genomen. Hieronder wordt per categorie omschreven om welke documenten het gaat en wat de overwegingen daartoe zijn.

Beoordeling

23. Ter uitvoering van de einduitspraak (en met inachtneming van de tussenuitspraak) neemt de algemene raad het volgende besluit.

³ Geconsolideerde toelichting bij artikel 5.2 van de Woo, opgenomen als bijlage bij de memorie van toelichting bij de Wijzigingswet Woo, Kamerstukken I 2020/21, 33 328, nr. AB, p. 97.

Dossier 200984/203082

Reikwijdte van het verzoek

24. De rechtbank heeft in de tussenuitspraak vastgesteld dat de in documenten 8 en 17 weggelakte passages en de overige passages in document 18 buiten de reikwijdte van het verzoek van belanghebbende vallen, omdat het andere onderwerpen betreft. Deze passages zijn door de algemene raad dus terecht om die reden buiten beschouwing gelaten.
25. In de einduitspraak heeft de rechtbank geoordeeld dat zij de algemene raad volgt in haar oordeel dat de documenten 1, 4, 9, 10, 18, 92, 99, 100, 101, 105 (met uitzondering van de passage tussen randnummers 892 en 895), 110, 113, 117 en 118 passages bevatten die buiten de reikwijdte van het verzoek van belanghebbende vallen. Ook deze passages zijn dus terecht door de algemene raad buiten beschouwing gelaten.
26. Ten aanzien van de passage tussen randnummers 892 en 895 in document 105 en bijlagen 2 tot en met 6 bij document 42 is door de algemene raad in het herstelbesluit van 31 mei 2022 overwogen dat deze passage en documenten buiten de reikwijdte van het verzoek vallen. Gelet op overweging 10 van de einduitspraak worden deze documenten alsnog op basis van de Woo beoordeeld.
27. De bijlagen 2 tot en met 6 bij document 42 maakt de algemene raad geheel openbaar. Dit geldt eveneens voor een gedeelte van de passage tussen randnummers 892 en 895 in document 105. Met inachtneming van overwegingen 19 en 20 van onderhavig besluit is de algemene raad van oordeel dat het weggelakte deel van voornoemde passage een persoonlijke beleidsopvatting bevat. Het weggelakte deel bevat een persoonlijke beleidsopvatting van één van de afgevaardigden omdat hij daar een mening geeft. Bij openbaarmaking van het weggelakte deel van de passage bestaat het risico dat diegene zich in toekomstige gevallen terughoudender opstelt en het intern beraad niet volledig kan worden gevoerd. Het weggelakte deel van de passage tussen randnummers 892 en 895 in document 105 wordt derhalve geweigerd op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo.

Persoonlijke beleidsopvatting voor intern beraad (artikel 11.1, eerste lid, van de Wob respectievelijk artikel 5.2, eerste lid, van de Woo)

28. In de tussenuitspraak heeft de rechtbank geoordeeld dat de algemene raad een groot aantal documenten geheel of gedeeltelijk heeft geweigerd, omdat deze zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en persoonlijke beleidsopvattingen bevatten. De rechtbank volgt de algemene raad hierin voor de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 83, 90, 91, 93, 94, 96, 97, 98, 102, 108, 109, 120 en 121.
29. De documenten zijn alle opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen van leden van de algemene raad van de Orde van Advocaten, medewerkers van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "NOvA") en het ministerie van Justitie, de dekens, de Raad van Advies en advocaten. In de documenten worden standpunten ingenomen en wordt van gedachten gewisseld over tekstvoorstellen en beleid. De algemene raad heeft deze documenten met toepassing van artikel 11.1, eerste lid, van de Wob kunnen weigeren.

Dossier 200984/203082

30. Ten aanzien van de documenten 1, 2, 3, 4, 5 en 7 is bij besluit van 25 februari 2021 - en in stand gelaten in het besluit van 19 mei 2021 - overwogen dat deze documenten passages bevatten met persoonlijke beleidsopvattingen, bedoeld voor intern beraad. De passages die de algemene raad in deze documenten in voornoemde besluiten heeft geweigerd omdat die buiten het verzoek van belanghebbende zouden vallen, heeft de algemene raad in het herstelbesluit van 31 mei 2022 geweigerd openbaar te maken op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Gelet op de overwegingen 9, 10 en 11 van einduitspraak worden laatstgenoemde passages nogmaals beoordeeld op basis van de Woo.
31. Met inachtneming van overwegingen 19 en 20 van onderhavig besluit is de algemene raad bij nader inzien van oordeel dat een aantal geweigerde passages in de documenten 1 (met uitzondering van een gedeelte van een passage op pagina 3), 2, 3, 4, 5 en 7 geen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten, bedoeld voor intern beraad. Deze passages zijn derhalve openbaar gemaakt. In document 1 weigert de algemene raad een gedeelte van een passage op grond van artikel 5.1, tweede lid, onderdeel b, van de Woo. Het weggelakte gedeelte bevat gegevens die de economische en financiële belangen van de NOvA raken.
32. Ten aanzien van de documenten 116 en 119 is door de algemene raad bij besluit van 31 mei 2022 overwogen dat deze documenten conceptversies zijn van de documenten 117 respectievelijk 127, die openbaar zijn gemaakt (met uitzondering van de persoonsgegevens in document 117). De conceptversies zijn in het geheel niet verstrekt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Gelet op overweging 10 van de einduitspraak en met inachtneming van overwegingen 19 en 20 van onderhavig besluit, worden de documenten alsnog beoordeeld op grond van de Woo.
33. Na de documenten 116 en 119 opnieuw te hebben bestudeerd, constateert de algemene raad dat de conceptversies nagenoeg gelijk zijn aan de definitieve versies en het verschil (vooral) bestaat in de opmaak. Verder zijn de bijlagen in document 119 nagenoeg gelijk aan documenten 122 en 124 t/m 126, die de algemene raad geheel openbaar heeft gemaakt. De algemene raad heeft daarom documenten 116 en 119 openbaar gemaakt met uitzondering van de gedeeltes die gelijk zijn aan de definitieve versies en aldus buiten de reikwijdte van het verzoek van belanghebbende vallen.
34. De documenten 73 en 97 zijn in het besluit van 25 februari 2021 – en in stand gehouden bij besluit van 19 mei 2021 – geheel geweigerd op basis van artikel 10, tweede lid, onderdeel e, artikel 10, tweede lid, onderdeel g en artikel 11, eerste lid, van de Wob. Bij besluit van 31 mei 2022 is document 73 alsnog deels openbaar gemaakt en deels geweigerd op basis van artikel 5.2, eerste lid en artikel 5.1, tweede lid, onderdeel i, van de Woo. In het besluit van 31 mei 2022 merkt de algemene raad over document 97 op dat dit document grotendeels identiek is aan document 96, welk laatstgenoemd document geheel geweigerd is op basis van artikel 10, tweede lid en onderdeel g en artikel 11, eerste lid, van de Wob. Gelet op de overwegingen 12, 13 en 14 van de einduitspraak, worden deze documenten nogmaals beoordeeld.
35. In haar einduitspraak oordeelt de rechtbank ten aanzien van document 73 dat de algemene raad de weigering tot openbaarmaking van de passages op grond van artikel 5.1, tweede lid, onderdeel i, van de Woo onvoldoende heeft gemotiveerd. Naast voornoemde grond zijn de passages eveneens geweigerd op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Na

Dossier 200984/203082

document 73 opnieuw te hebben bestudeerd, is de algemene raad van oordeel dat de weggelakte passages geen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten, bedoeld voor intern beraad. Ook bevatten de passages volgens de algemene raad geen informatie als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onderdeel i, van de Woo. De passages zijn derhalve openbaar gemaakt. De algemene raad weigert een gedeelte van de opmerking in de kantlijn op grond van artikel 5.1, tweede lid, onderdeel e, van de Woo. Het weggelakte gedeelte bevat een persoonsgegeven.

36. Ten aanzien van document 97 overweegt de rechtbank in haar tussenuitspraak dat dit document niet identiek is aan document 96, omdat document 97 anders dan document 96 een handgeschreven aantekening bevat. In haar einduitspraak oordeelt de rechtbank dat de algemene raad de weigering tot openbaarmaking van document 97 onvoldoende heeft gemotiveerd. Na document 97 opnieuw te hebben bestudeerd, is de algemene raad van oordeel dat de handgeschreven aantekening geen persoonlijke beleidsopvatting bevat. De handgeschreven aantekening wordt dan ook openbaar gemaakt. Voor het overige wordt document 97 (gelijk aan document 96) geweigerd op grond het huidige equivalent van artikel 10, tweede lid, onderdeel g en artikel 11, eerste lid, van de Wob, namelijk artikel 5.1, tweede lid, onderdeel i en artikel 5.2, eerste lid, van de Woo.

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onderdeel e, van de Wob respectievelijk artikel 5.1, tweede lid, onderdeel e, van de Woo)

37. In de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 39, 40, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 63, 68 en 69 heeft de algemene raad persoonsgegevens weggelakt, zoals namen, e-mailadressen en telefoonnummers. Naar het oordeel van de rechtbank in de tussenuitspraak heeft de algemene raad een zwaarder gewicht mogen toekennen aan het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken personen dan aan het belang van belanghebbende bij openbaarmaking van deze gegevens. De geheimhouding van deze gegevens is dus gerechtvaardigd.
38. In de einduitspraak oordeelt de rechtbank dat hetgeen volgt uit de tussenuitspraak ook geldt voor de persoonsgegevens die de algemene raad bij het herstelbesluit van 31 mei 2022 in documenten 60, 88, 92, 99, 100, 101, 105, 110, 113, 117 en 118 geheim heeft gehouden. De geheimhouding van deze gegevens is dus gerechtvaardigd.

Documenten ouder dan vijf jaar (artikel 5.3 van de Woo)

39. Document 1 is ouder dan vijf jaar. De algemene raad is van oordeel dat bij de op grond van de Woo beoordeelde passage ondanks het tijdsverloop het belang van bescherming van de economische en financiële belangen van de NOvA zwaarder weegt dan het algemeen belang van openbaarheid. Het verloop van tijd doet geen afbreuk aan bescherming van voornoemd belang, omdat het hieraan ten grondslag gelegde argument nog actueel is.
40. Voor document 97 geldt dat dit document ouder is dan vijf jaar. De algemene raad is van oordeel dat ondanks het tijdsverloop de belangen van bescherming van het intern beraad zwaarder weegt dan het algemeen belang van openbaarheid. Het verloop van tijd doet bij dit document geen afbreuk aan bescherming van het intern beraad, omdat de hieraan ten grondslag liggende argumenten nog actueel zijn.

Dossier 200984/203082

41. Ook document 105 is ouder dan vijf jaar. De algemene raad is van oordeel dat ondanks het tijdsverloop het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van het intern beraad zwaarder wegen dan het algemeen belang van openbaarheid. Het verloop van tijd doet in deze gevallen geen afbreuk aan bescherming van het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het intern beraad, omdat de hieraan ten grondslag liggende argumenten nog actueel zijn.

Beslissing

Gelet op vorenstaande en met inachtneming van de tussenuitspraak en de einduitspraak worden de beslissingen op bezwaar van 19 mei 2021 en 31 mei 2022, ingetrokken. Daarvoor in de plaats treedt dit besluit. De algemene raad verklaart het bezwaarschrift van 13 maart 2021 gelet hierop:

- gegrond ter zake van documenten 2, 3, 4, 5, 7, de bijlagen 2 tot en met 6 bij document 42 en de documenten 73, 97, 116 en 119; en
- gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond ter zake van document 1 en de passage tussen randnummers 892 en 895 in document 105.

Een geanonimiseerde versie van dit besluit en de stukken die met dit besluit (gedeeltelijk) voor eenieder openbaar worden, worden op www.advocatenorde.nl/juridische-databank geplaatst.

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,
namens deze,

mw. mr. S. van Oers
lid algemene raad

Aldus gedaan te Den Haag op 12 januari 2023

Tegen deze beslissing kunnen partijen binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.

Bijlage: geheel en gedeeltelijk geopenbaarde documenten.

001

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	afdeling communicatie
Van	:	10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum	:	15 januari 2015
Betreft	:	Stand van zaken opzet Kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2.
Bijlagen	:	1. Outline uitgangspunten kwaliteitstoetsen CvA d.d. 4 december 2014 2. Powerpoint aanpak kwaliteitstoetsen 3. Invulling toetsingscriteria kwaliteitstoetsen

Aanleiding

- i) In de AR vergadering van 3 november 2014 heeft de AR ingestemd met een aantal uitgangspunten voor de invulling van het onderwerp Kwaliteit. Daarbij is aangegeven dat de opzet en het afnemen van kwaliteitstoetsen – een verplichting aan de AR op basis van artikel 26 Aw – de eerste prioriteit is. Deze toetsen dienen per 1 januari 2016 te worden afgenomen. In de genoemde vergadering van de AR is tevens een aantal aandachtspunten door de AR aangegeven; deze worden in de voorliggende notitie geadresseerd.
- ii) De uitgangspunten voor de kwaliteitstoetsen zijn in de vergadering van 4 december 2014 mondeling met het CvA gedeeld. Tevens is bij die gelegenheid een oproep gedaan aan CvA leden om mee te denken.
- iii) Deze notitie geeft de stand van zaken ten aanzien van de opzet van kwaliteitstoetsen en informeert de AR over de invulling die gerealiseerd is/wordt binnen de door de AR geaccordeerde uitgangspunten.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie en in te stemmen met de aanpak zoals die wordt voorgesteld.

Expliciete instemming van de AR wordt gevraagd op de als bijlage 2 bijgevoegde presentatie, bedoeld voor een aantal grote kantoren, met daarin de uitgangspunten voor de kwaliteitstoetsen.

Kernpunten

- 11.1
- 11.1
- . In de komende periode wordt op basis van o.a. een nauwkeuriger kosteninschatting en een specifiekere planning duidelijk op welke wijze de uitgangspunten nader worden ingevuld.
- Conform de besluitvorming in de AR wordt een aantal CvA leden (op 20 januari 2015) en vertegenwoordigers van grote kantoren (na de AR vergadering) over de opzet van de kwaliteitstoetsen geïnformeerd. Indien relevant, kan daarover tijdens de AR vergadering mondeling worden teruggekoppeld.
- De nadere uitwerking wordt opgepakt door een projectteam binnen het bureau, met inschakeling van externe expertise (voor het opleiden van peer reviewers).
- Planning op hoofdlijnen, met o.a. benodigde besluitvorming van het CvA.

Toelichting

Uitgangspunten voor kwaliteitstoetsen

11.1

Voor de opzet van deze systematiek is o.a. naar de praktijk gekeken zoals de KNB die hanteert. ■

11.1

11.1

11.1

11.1

Complexiteit van het project

11.1

Ter facilitering van de reviews wordt ICT ondersteuning opgezet (voor registratie van bevindingen, planning van reviews), etc.

Ook ontstaat een aantal nieuwe financiële stromen: de precieze opzet moet zich nog uitkristalliseren, evenals de precieze hoogte van de te verwachten kosten van het systeem en die voor de advocaat, maar duidelijk is dat de reviewers betaald moeten worden voor het doen van reviews, en de gereviewden daarvoor betalen, waarbij bovendien 'apparaatkosten', voor het bureau, ICT en opleiding van de reviewers gedekt moeten zijn.

Duidelijk is dat de opzet en invoering van kwaliteitstoetsen structurele capaciteit en financiën vraagt op het bureau: een unit Kwaliteit (met logistieke en beleidsmatige ondersteuning), maar ook bij FA, secretariaat en ICT.

De precieze opzet, de daaraan gekoppelde aantallen en de daarmee gemoeid gaande kosten zal in februari of uiterlijk maart aan de AR ter goedkeuring worden voorgelegd; 5.2-1

[Redacted text block]

Informeren van de balie

11.1 [Redacted text block]

Als eerste stap daarin vinden in januari gesprekken plaats met een afvaardiging van het CvA (20 januari) en met een vertegenwoordiging van de 50+ kantoren. 11.1

[Redacted text block]

Projectteam

Binnen het bureau bestaat het projectteam Kwaliteit, waarbinnen de kwaliteitstoetsen vallen, uit 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e. Voor de opzet van de kwaliteitstoetsen wordt externe expertise ingehuurd voor de opleiding van de reviewers. 5.1,2,b

[Redacted text block]

Naast de opzet van kwaliteitstoetsen valt binnen het project buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Planning van het project kwaliteitstoetsen

11.1 [Redacted text block]

Bijlage 1: Outline uitgangspunten kwaliteitstoetsen CvA d.d. 4 december 2014

Speaking notes tbv CvA 4 december 2014

Verplichting artikel 26 Nieuwe advocatenwet (Naw)

- De algemene raad is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten (artikel 26 Naw). Deze dienen verricht te worden door deskundigen die door de algemene raad zijn aangewezen. Met ingang van 1 januari 2016 moeten de kwaliteitstoetsen zijn ingevoerd.

Invulling kwaliteitstoetsen

- 11.1 [Redacted]
- 11.1 [Redacted]
- Onder *peer review* wordt verstaan een gestructureerde inhoudelijke beoordeling van de (juridische) dossierinhoud van een advocaat door een collega-advocaat die werkzaam is op hetzelfde rechtsgebied, gevolgd door een gesprek met als doel het bevorderen van de vakbekwaamheid.
- 11.1 [Redacted]
- 11.1 [Redacted]
 - [Redacted]
 - [Redacted]
 - [Redacted]
 - [Redacted]
 - [Redacted]
- 11.1 [Redacted]
- Op basis van bovenstaande contouren zal aanpassing / aanvulling van de verordening nodig zijn (verplichting peer review, kwaliteitsnormen, opleiding, bevoegdheden reviewers, etc.).

Verzoek om vertegenwoordigers CvA

- Om de betrokkenheid van het college van afgevaardigden te vergroten, vraagt de algemene raad uit het midden van het college van afgevaardigden een aantal leden af te vaardigen die betrokken worden (op een nog nader te bepalen wijze) bij de verdere invulling van de kwaliteitstoetsen.

002

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	n.v.t.
Van	:	10.2.e, 10.2.e en 10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum	:	24 maart 2015
Betreft	:	Nadere invulling kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlagen	:	1. CvA - notitie hoofdlijnen kwaliteitsbevordering op basis van kwaliteitstoetsen ex art. 26 Advocatenwet

Aanleiding

- 1) Tijdens de vergadering van het college van afgevaardigden op 4 december 2014 zijn de hoofdlijnen van de invulling van de kwaliteitstoetsen voor het eerst mondeling uiteengezet. In die vergadering is ook een oproep gedaan voor een afvaardiging van een aantal leden uit het college teneinde de betrokkenheid van het college te vergroten.
- 2) In bijgevoegde notitie wordt een nadere uitwerking van de kwaliteitstoetsen aan het college voorgelegd.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht:

- (i) te besluiten om bijgevoegde notitie waarin de invulling van de kwaliteitstoetsen nader wordt uitgewerkt voor te leggen aan het college van afgevaardigden op 22 april 2015; en
- (ii) kennis te nemen van de ontwikkelingen in het projectteam kwaliteit.

Kernpunten

- De kernpunten in de CvA notitie zijn (a) kwaliteitsbevordering, (b) toetsen op basis van peer review, (c) primaire verantwoordelijkheid van de advocaat en diens kantoor, (d) geen overlap met toezicht of andere regimes van kwaliteitsbevordering, (e) meerwaarde en keuze voor de advocaat, (f) uitwerking peer review op hoofdlijnen, (g) aanpassing van de Verordening op de advocatuur en de Regeling op de advocatuur, (h) financieel kader, (i) tijdspad en vervolgstappen en (j) gefaseerde opbouw. Voor de toelichting wordt verwezen naar bijgevoegde notitie.
- Het projectteam kwaliteit heeft met verschillende externe partijen gesproken die de opleiding en selectie van reviewers zouden kunnen verzorgen, er zijn verscheidene grote kantoren bezocht voor het ontwikkelen van een systeemtoets, er is een tweede sessie geweest met een afvaardiging uit het CvA en er is gestart met het concipiëren van de regelgeving voor de invoering van de kwaliteitstoetsen (waaronder de afbakening met toezicht). Het voorstel is om in het dekenberaad van 15 april 2015 een korte uitleg te geven over de invulling van de kwaliteitstoetsen (met name ook voor de link met toezicht) waarbij de CvA notitie leidraad zal zijn.

Toelichting

10.2.e, 10.2.g, 11.1

[Redacted text block containing multiple lines of blacked-out content]

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Regelgeving

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

ICT

Zowel voor het doen van de jaarlijkse kwaliteitsuitvraag als voor de ondersteuning van het proces van de peer reviews zijn, zoals in de vorige AR notitie aangegeven, ICT aanpassingen nodig. Op dit moment wordt onderzocht hoe een en ander kan worden opgezet, waarbij als uitgangspunt geldt dat, omwille van het gebruikersgemak voor advocaten, zoveel als mogelijk wordt aangesloten bij 'Mijn Orde'.

003

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan : leden van de algemene raad
Cc : afdeling communicatie
Van : 10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum : 1 mei 2015
Betreft : **Stand van zaken Kwaliteitstoetsen**
Dossiernummer : 7.3.2.
Bijlage : Concept adviesaanvraag Raad van Advies

Aanleiding

- i) In de CvA vergadering van 22 april 2015 zijn de hoofdlijnen van de invulling van de kwaliteitstoetsen door de AR toegelicht. Door verschillende fracties zijn bezwaren geuit en vragen gesteld over de wijze van invulling;
- ii) De vraag ligt voor op welke wijze en in welke vorm invulling moet worden gegeven aan de door het CvA gegeven input;
- iii) Deze notitie behelst een plan van aanpak tot de volgende CvA vergadering op 24 juni 2015, waaronder het aan de Raad van Advies te vragen advies ter zake de invulling van de kwaliteitstoetsen.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie en in te stemmen met de aanpak zoals die wordt voorgesteld, inhoudende op hoofdpunten:

- (i) in principe vast te houden aan de invulling van kwaliteitstoetsen op basis van peer review;
- (ii) 11.1, 10.2.g
- (iii) het CvA een termijn te stellen om te komen met voorstellen; en
- (iv) om de adviesaanvraag aan de Raad van Advies in gang te zetten.

Kernpunten

- Door verschillende fracties zijn bezwaren geuit die samengevat zien op de volgende onderwerpen:
 - (i) de invulling van de kwaliteitstoetsen door peer review;
 - (ii) de kosten van de kwaliteitstoetsen;
 - (iii) de afbakening met toezicht.
- 11.1
- 11.1
- Het is de vraag of het aan het einde van de CvA vergadering door de Haagse fractie naar voren gebrachte (en door meerdere fracties omarmde) principiële bezwaar tegen peer review moet leiden tot heroverweging van de invulling van de kwaliteitstoetsen door peer review. In ieder geval zal gevolg gegeven moeten worden aan de door de algemene raad gegeven ruimte

11.1

- 11.1

Toelichting

Systeem peer review

11.1

11.1

Volgens de Haagse fracties is de in het arrest van Hof Arnhem-Leeuwarden van 12 januari 2013 gesignaleerde problematiek met betrekking tot de geheimhoudingsplicht en bescherming persoonsgegevens door BOPZ advocaten niet ondervangen door artikel 26 lid 3 Advocatenwet.

11.1

11.1

Kosten peer review

Over de wijze van toerekening van de kosten (hoofdelijke omslag of differentiatie) heeft het college zich nog niet uitgesproken. De hoogte van de kosten was voor meerdere fracties een zwaarwegend argument tegen de thans voorgestelde invulling van de kwaliteitstoetsen door peer review. De kosten kunnen worden verlaagd als de groep van de door de NOVA te reviewen advocaten kleiner wordt. Wij zullen onderzoeken op welke wijze dat mogelijk is. Een systeem waar aan gedacht zou kunnen worden is om de systeemtoets zo in te richten dat deze niet alleen voor grote kantoren haalbaar is maar ook voor middelgrote kantoren. Voor de kleinere kantoren en

eenpitters zou dan gedacht kunnen worden aan een systeem waarbij kantoren verplicht worden gesteld om groepen van bijvoorbeeld 6 kantoren te maken, met praktijken die op elkaar aansluiten. Deze kantoren zouden dan reviewers bij de NOvA aan dienen te dragen die na het met succes volgen van een opleiding bij de NOvA, als deskundigen kunnen worden aangewezen om de peer reviews te kunnen afnemen. Teneinde nog wel enig zicht te houden op de wijze waarop de reviews plaats vinden, zouden ook reviewers vanuit de NOvA opgeleid dienen te worden die zelfstandig steekproefsgewijs reviews doen, reviews begeleiden of waarop door kantoren een beroep kan worden gedaan. Wij zullen deze variant nog verder onderzoeken en uitwerken voor de volgende AR vergadering.

Afbakening toezicht

Door meerdere fracties is naar voren gebracht dat zij bij de uitvoering van de kwaliteitstoetsen een link met toezicht niet wenselijk achten. Tegelijkertijd hielden de plannen van sommige fracties in om de lokale dekens meer invloed te geven bij de invulling van de kwaliteitstoetsen. 11.1

Bovendien is de algemene raad voor de uitvoering en invulling van de kwaliteitstoetsing verantwoordelijk.

11.1

Andere invulling kwaliteitstoetsen

Tijdens de vergadering is door de Haagse fractie kenbaar gemaakt dat ook als de naar voren gebrachte bezwaren worden weggenomen, zij tegen peer review blijven. Dit standpunt werd omarmd door meerdere fracties. 11.1

De algemene raad is verantwoordelijk voor de invulling en de keuze daarvoor is weloverwogen gemaakt. Peer review is een kwaliteitsbevorderend instrument en in lijn met de in de parlementaire geschiedenis beschreven invulling.

Door de algemene raad is ruimte gegeven aan de fracties om met voorstellen te komen voor een andere invulling. 11.1

11.1

11.1

Raad van advies

11.1

004

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	afdeling communicatie
Van	:	10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum	:	29 mei 2015
Betreft	:	Stand van zaken Kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2.
Bijlagen	:	1. CvA notitie 24 juni 2015

Aanleiding

- (i) Tijdens de vergadering van het college van afgevaardigden van 22 april 2015 is een uitwerking van de kwaliteitstoetsen aan het college voorgelegd. In die vergadering is door een aantal fracties bezwaren geuit tegen de invulling op basis van peer review;
- (ii) In bijgevoegde notitie aan het college van afgevaardigden wordt ingegaan op de door de fracties geuite bezwaren.

Verzoek

- De algemene raad wordt verzocht: Marsroute tbv verdere CvA behandeling te bepalen en te besluiten of/in hoeverre bijgevoegde concept CvA notitie (bijlage) daarin past; en kennis te nemen van de ontwikkelingen in het projectteam kwaliteit.

Kernpunten CvA notitie en mogelijke te nemen acties

- Advocatenkantoor Pels Rijcken heeft advies uitgebracht over de mogelijke strijdigheid met de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de geheimhoudingsplicht (zie bijlage CvA notitie). 11.1

- (i) 11.1
 - (ii) 11.1
 - (iii) 11.1
- 11.1

➤ 11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

➤ 11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

- Alleen de Haagse fractie heeft een alternatief plan ingediend, dat in feite niet meer behelst dan groepsinterviews. Op 26 mei 2015 heeft een bespreking met de afvaardiging van het college plaats gehad, waarin dit plan besproken is. 11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
- Tijdens de bijeenkomst van 26 mei 2015 kwam ook weer naar voren dat het kostenaspect een grote hobbel is voor het college. Wij stellen voor om te gaan onderzoeken in hoeverre het aantal vrijstellingen vergroot kan worden, waardoor de kosten lager worden. Ook zou kunnen worden overwogen om de invoering te faseren en te beginnen met een maximum aantal, dat per jaar gereviewed worden door de NOvA, met als voordeel ook dat exact bepaald kan worden wat de kosten per jaar zijn (de eerder geschatte 8000 advocaten die overbleven om door de NOvA te worden gereviewed betrof immers ook een aanname). Dat betekent dat naar verwachting niet in 3 tot 4 jaar alle advocaten gereviewed zijn. Maar door promotie bij specialisatieverenigingen en kantoren de komende jaren om een en ander zelf op te pakken kan de groep naar verwachting verkleind worden.
- valt buiten reikwijdte van verzoek [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

005

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	n.v.t.
Van	:	10.2.e
Datum	:	4 mei 2016
Betreft	:	Inrichting kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlage	:	1. Notitie dekenberaad kwaliteitstoetsen

Aanleiding

- De in de CvA vergadering van 23 maart 2016 voorgestelde inrichting van de kwaliteitstoetsen aan de hand van een ingroeimodel inhoudende dat advocatenkantoren thans dienen deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback, is door het CvA positief ontvangen.
- De algemene raad dient nu de inrichting van de kwaliteitstoetsen verder vorm te geven.
- In het dekenberaad van 11 mei a.s. wordt een notitie (bijlage) besproken die is opgesteld op basis van een door ons voorgestelde versie van artikel 26 Advocatenwet.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht in te stemmen met de voorgestelde nadere inrichting van de kwaliteitstoetsen.

Kernpunten

- De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt aan de hand van een ingroeimodel vormgegeven. De reeds bestaande vormen van gestructureerde feedback intervisie en peer review waar ook punten voor kunnen worden toegekend, blijven gehandhaafd. Daarnaast wordt een mengvorm gestructureerd intercollegiaal overleg geïntroduceerd die thans als voldoende wordt gekwalificeerd voor de verplichting om deel te nemen aan gestructureerde feedback, maar waar geen punten voor kunnen worden toegekend.
- Mede op basis van reeds bestaande verplichtingen bij specialisatieverenigingen en andere beroepsgroepen, wordt voorgesteld om de verplichting deel te nemen aan gestructureerde feedback vast te stellen op 2 dagdelen per jaar (totaal 8 uur). De verplichting dient in de Voda opgenomen te worden onder Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid van de advocaat.

11.1

Toelichting

1. Invulling gestructureerde feedback

De algemene raad heeft ervoor gekozen om de invulling van de kwaliteitstoetsen aan de hand van een ingroeijsysteem te organiseren vanuit de advocaten(kantoren) zelf en niet vanuit de NOvA. Daarbij wordt bij aanvang gekozen voor een ruime omschrijving van diverse vormen van gestructureerde feedback waaraan kan worden deelgenomen.

Gestructureerde feedback is een manier om met collega's of vakgenoten te leren van vragen, problemen en successen uit de dagelijkse werkpraktijk. De inzet is dat dit leidt tot verdieping van

kennis, inzicht en vaardigheden en dus tot effectiever professioneel gedrag. Gestructureerde feedback is een verzamelnaam voor onder andere intervisie, peer review en mengvormen daarvan. In 2010 is door de NOvA naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Verordening op de vakbekwaamheid een werkgroep gestructureerde feedback in het leven geroepen. Deze werkgroep heeft voor intervisie en peer review de volgende definities en voorwaarden vastgesteld.

a. intervisie

Definitie

Intervisie is een regelmatig, gestructureerd overleg van een kleine groep hiërarchische gelijkwaardige professionals, waarin vragen over het eigen functioneren centraal staan.

Voorwaarden intervisie:

- intervisie vindt plaats in een groep van minimaal drie en maximaal 10 advocaten;
- de deelnemers brengen één of meer dilemma's in;
- de intervisie vindt plaats onder begeleiding van een gespreksleider;
- de deelnemers stellen regels vast voor de geheimhouding van hetgeen tijdens de intervisie wordt besproken;
- de gespreksleider heeft een cursus op het gebied van gespreksleiding voor intervisie gevolgd bestaande uit minimaal twee dagdelen en een terugkombijeenkomst;
- de gespreksleider en de deelnemers stellen een bewijs van deelname op.

b. peer review

Definitie

Peer review is een gestructureerd inhoudelijke beoordeling van de (juridische) dossierinhoud door een collega advocaat (reviewer) die werkzaam is op dezelfde rechtsgebieden, gevolgd door een gesprek tussen de dossierhouder en de reviewer.

Voorwaarden peer review:

- de review is in beginsel van peer tot peer;
- de deelnemers zijn werkzaam op dezelfde rechtsgebieden;
- de dossierhouder voert een zelfevaluatie uit ter voorbereiding van de review;
- de dossierhouder en de reviewer verplichten zich tot geheimhouding;
- de review omvat meerdere dossiers (minimaal 5) en de dossiers worden select getrokken;
- de review wordt afgesloten aan de hand van een gesprek tussen de reviewer en de dossierhouder;
- de reviewer is een ervaren advocaat (meer dan 7 jaar als advocaat werkzaam) met aantoonbare specifieke deskundigheid op het gebied waarop hij de review doet;
- de reviewer heeft een cursus van twee dagdelen en een terugkoment op het gebied van peer review gevolgd;
- de reviewer bevestigt in een verslag dat peer review heeft plaats gevonden en geeft een korte (niet inhoudelijke) omschrijving wat aan de orde is gekomen.

11.1

11.1

11.1

11.1

Naast intervisie en peer review als vormen van gestructureerde feedback waarvoor punten kunnen worden opgevoerd, stellen wij voor één mengvorm: gestructureerd intercollegiaal overleg, als voldoende te kwalificeren. Het verschil is dat hiervoor geen punten kunnen worden opgevoerd en anders dan de vormen intervisie en peer review er geen gespreksleider, reviewer aanwezig is die een opleiding op dat vlak heeft gevolgd.

c. gestructureerd intercollegiaal overleg

Definitie

Bespreking op gestructureerde wijze van de aanpak / strategie en uitkomsten in concrete zaken door een collega-advocaat.

Voorwaarden gestructureerd intercollegiaal overleg:

- het overleg vindt plaats in een groep van minimaal 3 en maximaal 10 advocaten;
- de deelnemers zijn advocaten werkzaam op hetzelfde rechtsgebied;
- er wordt per overleg vastgesteld wie de gespreksleider is en afgesproken wat de regels zijn voor de geheimhouding van hetgeen tijdens het overleg wordt besproken;
- iedere deelnemer brengt per overleg minimaal 1 zaak aan ter bespreking;
- de gespreksleider en de deelnemers stellen een bewijs van deelname op en geven een korte (niet inhoudelijke) omschrijving wat aan de orde is gekomen.

Wij stellen voor om voor alle drie de vormen van gestructureerde feedback voorbeeldformulieren te ontwikkelen voor de bewijzen van deelname / verslaglegging, teneinde ook de controle te vergemakkelijken.

Gevolgen kleine kantoren

Voor eenmanskantoren en kantoren tot 3 advocaten geldt dat in ieder geval buiten het kantoor gezocht zal moeten worden naar bestaande overlegstructuren van grotere kantoren of bestaande netwerken waarbij kan worden aangesloten. Ook kan ervoor gekozen worden om met andere kleine kantoren netwerken op te richten om vorm te gaan geven aan gestructureerde feedback.

11.1

11.1

2. Duur van de verplichting

11.1

11.1

11.1

Aanpassing Voda

De invulling van de kwaliteitstoetsen ziet op de verplichting aan advocaten 2 dagdelen per jaar te besteden aan gestructureerde feedback. Deze verplichting dient in Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid van de advocaat toegevoegd te worden, bijvoorbeeld als volgt:

11.1

3. Toetsing

11.1

11.1

11.1

11.1

11.1

Financiële consequentie

Er zijn geen financiële consequenties met betrekking tot de thans voorgestelde inrichting van de kwaliteitstoetsen. Of de voorgestelde toetsing door de dekens financiële consequenties heeft en zo ja is op dit moment niet in te schatten omdat nog niet duidelijk is op welke wijze de toetsing plaats zal vinden.

Interne en externe communicatie

Met betrekking tot de externe communicatie zullen de gebruikelijke kanalen worden ingezet voor informatie richting de balie over de stand van zaken ter zake de inrichting van de kwaliteitstoetsen (nieuwsbrieven, orde katern etc.). 11.1

007

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	n.v.t.
Van	:	10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum	:	31 augustus 2016
Betreft	:	Nadere invulling kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlagen	:	1. Conceptnotitie CvA nadere invulling kwaliteitstoetsen

Aanleiding

- In de afgelopen CvA vergadering is de voorgestelde inrichting van de kwaliteitstoetsen verder besproken waarbij door het CvA diverse vragen zijn gesteld.
- In de komende CvA vergadering wordt een verdere uitwerking van de kwaliteitstoetsen gepresenteerd, waarin nader uitleg wordt gegeven over de gekozen invulling. Ook wordt in de CvA notitie ingegaan op de gestelde vragen.
- 11.1 [Redacted text block]

Verzoek

De AR wordt verzocht kennis te nemen van de concept-notitie voor het CvA.

Toelichting

Voor de invulling van de kwaliteitstoetsen wordt verwezen naar bijgaande CvA-notitie. De volgende punten behoeven nog achtergrondinformatie:

Overleg V&J eventuele wijziging van artikel 26 Advocatenwet

Uit het laatste overleg met V&J van 25 augustus 2016 is naar voren gekomen dat V&J bereid is tot aanpassing van artikel 26 Advocatenwet voor wat betreft de Wbp (privacyaspecten), maar niet bereid is tot de voorgestelde aanpassing in het kader van het toezicht. V&J vindt dat wij met het huidige artikel ten aanzien van het toezicht uit de voeten moeten kunnen. Wijziging van de wet is daarvoor niet nodig. Artikel 26 is geen toezicht en de voorgestelde invulling door de AR is wat V&J destijds heeft bedoeld met het artikel.

11.1 [Redacted text block]

Controle op de naleving van de verplichting

Er is overleg met de dekens om de controle op de naleving van de verplichting aan advocaten om ieder jaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback bij hen te beleggen. **11.1**

[REDACTED]

11.1, 10.2.g

[REDACTED]

042

10.2.e, 10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



⁴ Toelichting Voda, p. 177 Vademecum 2015: "Deze open norm geeft een advocaat de vrijheid om te kiezen welke activiteiten of opleidingen het beste bijdragen aan zijn vakbekwaamheid. [...] De eigen verantwoordelijkheid en de eigen behoefte van de advocaat staan voorop."

10.2.g, 11.1



10.2.g, 11.1



11.1, 10.2.g



Bijlage 1: Artikel 26 (nieuw) Advocatenwet met toelichting

Artikel (treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip):

1.De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.

2.Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen 5:12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.

3.Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

4.Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.

Memorie van Toelichting bij artikel 26 Advocatenwet:

“Met deze bepaling wordt de verplichting voor de algemene raad ingevoerd om zorg te dragen voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. Hiermee wordt aangesloten bij ontwikkelingen in de praktijk binnen de advocatuur alsmede het bepaalde in artikel 61a Wna, zoals dat luidt na invoering van de wijzigingswet Wna. Ter bevordering van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten werkt de NOvA al geruime tijd aan de opzet van intercollegiale kwaliteitstoetsen onder advocaten. Binnen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) bestaat al langere tijd ervaring met dergelijke kwaliteitstoetsen. Deze ervaringen zijn zodanig gunstig, dat deze in het geval van notarissen een wettelijke grondslag hebben gekregen. In het kader van collegiaal onderzoek wordt bij het notariaat het kwaliteitsbewustzijn van individuele beroepsbeoefenaren en kantoren getoetst aan de hand van een aantal criteria, die betrekking hebben op de opdrachtcyclus, de aandacht voor kwaliteit en de omgang met integriteitsvraagstukken. Uitgangspunt daarbij is dat ieder notariskantoor eens in de drie jaar een kwaliteitsonderzoeker op bezoek krijgt. Binnen het notariaat wordt deze toetsing breed gedragen. Het wordt gezien als een nuttig en welkom instrument om systematisch te werken aan de verbetering van de eigen praktijk. Gelet op deze positieve ervaringen wordt voorgesteld om een vergelijkbaar systeem van toetsing ook binnen de advocatuur in te voeren. Hiermee worden met name ook belangen van cliënten gediend, aangezien de toetsen dienen te leiden tot versterking van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten. Met artikel 26 worden, voor zover nodig, toezichtsbevoegdheden uit titel 5.2 van de Awb van overeenkomstige toepassing verklaard ten behoeve van toetsers van de NOvA. Onder deze bevoegdheid valt onder andere de medewerkingsplicht voor de advocaat. Om de praktijk voldoende ruimte te laten bij de verdere opzet van de kwaliteitstoetsing, wordt in het tweede lid tevens opgenomen dat de algemene raad kan bepalen over welke bevoegdheden de kwaliteits-toetsers beschikken. Ten behoeve van de kwaliteitstoetsing wordt in artikel 26, derde lid, een doorbreking van de geheimhoudingsplicht voor advocaten geregeld. Op de kwaliteitstoetsers rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht. De taak van de algemene raad om intercollegiale toetsen binnen de beroepsgroep te laten uitvoeren, dient nadrukkelijk te worden onderscheiden van het toezicht op advocaten. Hoewel de naleving van beroepsnormen en beroepsregels uiteraard een belangrijk element is van de kwaliteit van de beroepsuitoefening, heeft dit laatste begrip een ruimere reikwijdte. De kwaliteitstoetsing door de algemene raad is gericht op het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit van de beroepsuitoefening, zowel wat betreft individuele advocaten als de beroepsgroep in het algemeen. Op basis daarvan kan worden gekomen tot verbetering van die kwaliteit door middel van individuele begeleiding van advocaten en het doen van aanbevelingen aan hen, alsmede door middel van het stellen of wijzigen van beroepsregels bij verordening, of de ontwikkeling van onderwijs. Op de algemene raad rust op grond van het nieuwe artikel 10a, tweede lid, de taak tot het, in het belang van een goede rechtsbedeling, bevorderen van een behoorlijke praktijkuitoefening door advocaten. Dit kan in voorkomende gevallen betekenen dat de kwaliteitstoetsers, bij constatering van

(ernstige) misstanden in het kader van de kwaliteitstoetsing, besluit tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter of tot het signaleren bij een deken of het college van toezicht. Daarbij is het aan de kwaliteitstoetsers toegestaan om informatie over te dragen die onder het beroepsgeheim van de advocaat valt, aangezien de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het toezicht en de tuchtrechtspraak doorwerken in de reikwijdte van de afgeleide geheimhoudingsplicht (zie hierover ook de toelichting op artikel 11a). De intercollegiale kwaliteitstoetsing heeft een belangrijke meerwaarde naast de taken van de lokale dekens en het college van toezicht. Kwaliteitstoetsing en toezicht vullen elkaar aan en versterken elkaars effectiviteit. Een belangrijk kenmerk van de kwaliteitstoetsing is het intercollegiale karakter ervan, waarbij de toetsing is gericht op verbetering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening door middel van begeleiding en een open dialoog en samenwerking met de individuele beroepsbeoefenaar. Deze situatie verschilt van de verhouding tussen de advocaat en de toezichthouder. Bij toezicht ligt immers de nadruk op het controleren van de wettelijke voorschriften en op de handhaving van die voorschriften, waarbij in het geval van gebleken overtreding kan worden overgegaan tot bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke sanctiëring. Gezien het doel en het eigen karakter van de kwaliteitstoetsing, is het van belang dat deze taak autonoom van het toezicht wordt uitgevoerd. Het mag geen verlengstuk worden van dat toezicht. Om die reden zijn de toezichthoudende taken en de taken met betrekking tot de kwaliteitstoetsing ook belegd bij verschillende organen binnen de NOvA. Uit deze taakverdeling volgt dan ook niet dat de toezichthouder inzage zou kunnen vorderen bij (kwaliteitstoetsers van) de algemene raad in de dossiers met betrekking tot de individuele kwaliteitstoetsen. Naar aanleiding van het consultatiedocument stelt de NOvA dat het bepaalde in artikel 26 de uitwerking heeft van toezicht. In dat verband wijst de NOvA erop dat enkele artikelen van de Awb van toepassing zijn verklaard, met een medewerkingsplicht voor de advocaat en een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. Bovendien kan in geval van gebleken misstanden een klacht worden ingediend bij de tuchtrechter of informatie worden doorgegeven aan de toezichthouder. Zoals hierboven al is aangegeven, is in artikel 26 geen sprake van toezicht in de zin van titel 5.2 Awb. Kwaliteitstoetsers zijn ook geen toezichthouders in de zin van artikel 5:11 Awb. Het betreft een instrument van kwaliteitsbeoordeling van het werk van advocaten. Het heeft de uitwerking van intercollegiale toetsing, die met name zinvol zal zijn voor advocaten die een eenmans-kantoor voeren en veelal niet langs natuurlijke weg kunnen voorzien in een dergelijke toetsing. Maar ook grotere kantoren kunnen hiervan profiteren. Het van overeenkomstige toepassing verklaren van bepaalde artikelen van titel 5.2 Awb maakt dat niet anders. Bewust is in de formulering van artikel 26, tweede lid, gekozen voor de woorden «van overeenkomstige toepassing» en niet voor: «van toepassing». Deze van overeenkomstige toepassing is noodzakelijk om de toetsing in de praktijk daadwerkelijk vorm te kunnen geven. Zonder de bevoegdheden die in de betreffende artikelen van de Awb zijn opgenomen zou een advocaat, die om welke reden dan ook zijn werk niet wil laten toetsen, deze toetsing eenvoudig van zich vandaan kunnen houden. Om dezelfde reden wordt in het derde lid van artikel 26 voorzien in een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. In veel dossiers zullen de in het kader van de kwaliteitstoetsing te bestuderen en beoordelen stukken zodanig zijn verweven met cliëntengegevens, dat zij redelijkerwijs niet geraadpleegd kunnen worden zonder de geheimhoudingsplicht te doorbreken. Op de kwaliteitstoetser rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht, welke analoog is aan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat. Aangezien de reikwijdte van de (oorspronkelijke) geheimhoudingsplicht mede wordt bepaald door eventuele uitzonderingen op de geheimhouding, gelden deze uitzonderingen evenzeer voor de afgeleide geheimhoudingsplicht. Het gevolg zou anders zijn dat de afgeleide geheimhoudingsplicht ruimer en meer omvattend is dan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat zelf. Voor de houder van de afgeleide geheimhoudingsplicht gelden derhalve dezelfde uitzonderingen als voor de advocaat. Aldus volgt uit de in deze nota van wijziging voorziene uitzonderingen op de advocatuurlijke geheimhoudingsplicht dat personen die betrokken zijn bij elk van de wettelijke taken van kwaliteitstoetsing, toezicht en tuchtrechtspraak, informatie uit dossiers met elkaar kunnen delen zonder dat de afgeleide geheimhoudingsplicht daaraan in de weg staat. De beschikking over deze vertrouwelijke informatie en het gebruik hiervan is niet gebonden aan de specifieke persoon (zoals de kwaliteitstoetser of een toezichthouder) die in eerste instantie heeft kennisgenomen van de informatie, maar staat ten dienste aan een juiste vervulling van de wettelijke taak. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid dient het delen van vertrouwelijke informatie tussen personen alleen te geschieden indien en voor zover dit voor die taakvervulling daadwerkelijk noodzakelijk is.”

Bijlage 2: overzicht reeds aanwezige kwaliteitsinstrumenten / toezichtsinstrumenten met kwaliteitsbevorderende werking

1) Gedragsregels

- Deze regels brengen de normen onder woorden die naar de heersende opvatting in de kring der advocaten behoren te worden in acht genomen bij de uitoefening van het beroep van advocaat.
- De regels zijn een uitwerking van de regel dat de advocaat behoort te handelen overeenkomstig hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt.
- De regels zien op de verhouding tot de cliënt, het optreden in rechte, betrekkingen tussen advocaten en op de financiën.

2) Patronaat:

- Goedkeuring patronaat, begeleidingsplan (verplicht), patroonsopleiding (onverplicht), portfolio en checklist.

3) Beroepsopleiding advocaten

- Drie leerlijnen: Burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht, Bestuursrecht en bestuursprocesrecht, Strafrecht en strafprocesrecht. De stagiaire kiest aan het begin van de opleiding voor één van deze leerlijnen.
- Een leerlijn bestaat uit een major en drie bijbehorende keuzevakken. Daarnaast kiest de stagiaire ten minste een minor uit een ander rechtsgebied en één keuzevak dat onafhankelijk van de leerlijn gekozen kan worden. Een stagiaire mag gedurende de opleiding niet van leerlijn veranderen dan na voorafgaande goedkeuring door de algemene raad.
- Vakken verplicht voor alle stagiaires: Vaardigheden, Schriftelijke vaardigheden, Beroepsattitude en beroepsethiek, ADR en Jaarrekening lezen.
- Mentoren BA.
- Koppeling BA met patroon door evaluatiegesprek.

4) Andere verplichtingen i.v.m. stage

- Kennismakingsgesprekken stagiaires bij raden van de orde.
- Stagiair moet per stage 14 verplichte opleidingspunten invullen met lokale opleidingsactiviteiten.
- Overleg commissie civiel effect.
- Stageverslagen gedurende stage.
- Beoordeling einde stage.

5) Permanente opleiding

- Advocaat moet jaarlijks aantoonbaar zijn professionele kennis en kunde op voor zijn praktijk relevante rechtsgebieden te onderhouden en ontwikkelen.
- Elk kalenderjaar ten minste 20 opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.
- High trust: advocaat kan punten opvoeren voor zowel erkende cursussen als niet erkende cursussen, vanuit de gedachte dat hij zelf het best kan bepalen of een cursus bijdraagt aan zijn vakbekwaamheid.
- Aanvullende eisen voor cassatieadvocaten: examen of proeve van bekwaamheid en aanvullende eisen voor opleiding en werkervaring.
- In 2015 verder uitvoering aan de wettelijke opdracht voor strafcassatie.

6) Erkenningensysteem opleidingsinstellingen

- De NOvA heeft circa 150 opleidingsinstellingen erkend.
- Een instelling komt voor erkenning in aanmerking als deze hetzij opleiden als kernactiviteit heeft, hetzij over een professionele opleidingsafdeling beschikt, en minimaal 5 cursussen per jaar laat plaatsvinden.
- De instelling moet een kwaliteitsplan indienen dat aan bepaalde criteria voldoet en minimaal eens per jaar een kwaliteitsmonitor invullen.
- De NOvA houdt toezicht op de instellingen door jaarlijks te toetsen of aan het vereiste van vijf cursussen wordt voldaan en of de kwaliteitsmonitor is ingevuld, en door eens per anderhalf á twee jaar een uitvoerige papieren controle op naleving van de erkenningsvereisten uit te voeren.

7) Intervisie

- Sinds 2010 wordt intervisie als kwaliteitsinstrument door de algemene raad (op dit moment niet actief) gestimuleerd.
- De voorwaarden voor intervisie staan op de website van de NOvA.

8) Regeling registratie rechtsgebieden

- Advocaten kunnen vrijwillig rechtsgebieden laten registreren als zij in bezit zijn van stageverklaring.
- Registratie is mogelijk op maximaal 5 rechtsgebieden (onderverdeling op deelgebieden).
- Lidmaatschappen van specialisatieverenigingen kunnen ook geregistreerd worden.
- De advocaat moet voorafgaand verklaren dat hij deskundig is op betreffende rechtsgebied en in bezit is van stageverklaring.
- De registratie wordt doorgehaald als advocaat aangeeft dat hij niet meer geregistreerd wil zijn, de registratie onjuist is of onvolledige informatie bevat of als advocaat geschorst of geschrapt is.
- De NOvA controleert de geregistreerde gegevens niet.

9) Keurmerk specialisatieverenigingen

- Beeldmerk dat advocaten (-kantoren) mogen gebruiken wanneer zij zijn aangesloten bij een specialisatievereniging die van de NOvA toestemming heeft om dit beeldmerk aan haar leden uit te reiken. Door gebruik te maken van het keurmerk wordt het voor de cliënt duidelijk in welk rechtsgebied de advocaat gespecialiseerd is.
- Specialisatieverenigingen die in aanmerking willen komen voor het keurmerk moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen.
- De NOvA bevordert het lidmaatschap van een specialisatievereniging, onder andere door publicatie van het lidmaatschap op de website 'zoek een advocaat'.
- Deze pilot is gestart in 2013 en zal in 2015 door de NOvA worden geëvalueerd. Het keurmerk lijkt niet echt te leven: er zijn slechts 5 specialisatieverenigingen die het keurmerk hebben.

10) Entreetoets

- In het kader van het toezicht dienen alle nieuwe kantoren een entreetoets in te vullen.
- Bestaat uit een digitale vragenlijst waarin kantoren op hoofdlijnen worden bevraagd over de verordeningen en of zij daaraan voldoen.
- Onderwerpen die aan de orde komen zijn onder andere kantoororganisatie, verzekering, vakbekwaamheid. Waar van toepassing moeten bewijzen worden geüpload, zoals bijvoorbeeld

verzekeringsbewijzen en een voorbeeld van het briefpapier; de toets is echter niet een heel inhoudelijke 'screening' van het kantoor.

- De ingevulde toets wordt door de lokale orden afgehandeld. Door de entreetoets kan de deken een beeld krijgen van de kantoororganisatie.
- Het invullen van de toets en het akkoord van de deken op de - door het kantoor geleverde - gegevens zijn een vereiste voor de inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand. (De entreetoets is in de plaats gekomen van de vroegere audit).

11) Kantoorhandboek

- Advocaat is verplicht zijn kantoorprocedures te beschrijven, hij kan dit doen door middel van een kantoorhandboek.
- Onderwerpen die op zijn minst aan bod moeten komen: vakbekwaamheid, kantoororganisatie, de administratie, derdengelden, de Wwft, dossier- en zaaksbeheer, informatiemanagement, risicomanagement, relatie met de cliënt, belangenverstrengeling.
- Per 1 juli 2015 wordt het model kantoorhandboek gratis beschikbaar gesteld via de website van de NOVA.

12) Oordeel klanten betrekken bij dienstverlening

- In de Regeling op de advocatuur staat dat advocaten verplicht zijn het oordeel van cliënten te betrekken bij het verbeteren van de dienstverlening.
- Het is de vraag in hoeverre deze verplichting wordt nageleefd. De indruk bestaat dat de verplichting niet bij alle advocaten bekend is.

13) Kantoorbezoeken door de deken

- Jaarlijks wordt in het kader van toezicht in ieder arrondissement bij minimaal 10% van de kantoren een kantoorbezoek uitgevoerd. Selectie deels op basis van signalen, deels at random.
- Doel kantoorbezoek is drieledig:
 - Nadere kennismaking tussen het kantoor en (het werk van) de deken/lid van de raad van de orde en het bureau;
 - Uitwisseling/overdracht van informatie over wet- en regelgeving;
 - Daadwerkelijke controle van de naleving van de verordeningen.
- Onder andere de volgende onderwerpen komen aan de orde: financiële administratie, soliditeit, stichting derdengelden, aanpak nieuwe zaken, facilitering opleiding, kantoorhandboek, samenwerking.
- Het is in eerste instantie niet het doel om vakinhoud te controleren, maar als er tijdens het onderzoek aanleiding is om te twijfelen aan de kwaliteit, dan wordt er mogelijk wel meer op de vakinhoud ingezoomd.
- Aan de hand van de uitkomsten van een kantoorbezoek wordt gekeken of er bepaalde trends/ontwikkelingen te zien zijn waar op een landelijk niveau breder aandacht aan moet worden besteed. Dit kan bijvoorbeeld zijn op het gebied van voorlichting, maar ook kan dit leiden tot risico gestuurd toezicht

14) Toezicht door de unit financieel toezicht advocatuur (Unit FTA)

- De unit FTA verricht op verzoek en onder verantwoordelijkheid van de dekens onderzoek naar en bij advocatenkantoren. Deze onderzoeken richten zich op onderwerpen met een financieel karakter.

- Het toezicht kan als doel hebben het vroegtijdig herkennen van eventuele risico's. Dit maakt het mogelijk in een zo vroeg mogelijk stadium maatregelen te treffen. (Bijv. ondersteuning van deken bij kantoorbezoeken, analyse van kengetallen, quick scan financiële gegevens van advocatenkantoren en thema-onderzoeken.)
- De unit FTA verricht tevens onderzoek wanneer het vermoeden bestaat, of signalen en/of klachten zijn ontvangen dat de financiële soliditeit van een kantoor in het geding is en/of wanneer het vermoeden bestaat dat sprake is van mogelijk handelen in strijd met de wet en regelgeving.
- Het toezicht van de unit FTA kan bijdragen aan het door advocaten tijdig beschikken over juiste, volledige en betrouwbare informatie over de financiële positie van hun advocatenkantoor. Deze informatie kan vervolgens worden aangewend voor interne sturing binnen het kantoor en verantwoording richting toezichthouders (deken). Op deze wijze wordt een financiële/bedrijfsmatige randvoorwaarde gevormd voor de kwaliteit van de dienstverlening door een advocatenkantoor. Overigens is het beschikken over de bovengenoemde informatie inzake de financiële positie van een kantoor nog geen garantie voor de kwaliteit van de dienstverlening door de advocaat.

15) **CCV**

- Jaarlijkse digitale controle op naleving van de verordening in het kader van toezicht.
- Grotendeels op kantoorniveau; sommige onderwerpen (vakbekwaamheid) op advocaatniveau.
- Uitvoering en eerste afhandeling gemandateerd aan NOvA; resultaten en eventuele verdere afhandeling ligt bij lokale orden.
- Nadere controle van de opleidingspunten bij 10% van de advocaten: bewijzen uploaden.
- Opvolging CCV wisselt per lokale orde onder meer vanwege beschikbare capaciteit. Mogelijk wordt niet overal actie op ondernomen. Bijhouden vakbekwaamheid op relevant rechtsgebied wordt niet inhoudelijk getoetst.

Bijlage 3: beschrijving PE-systeem solicitors Engeland/Wales

In Engeland en Wales is in mei 2014 besloten een nieuw systeem van permanente opleiding te introduceren, dat op dit moment door de Solicitors Regulation Authority (hierna: SRA) wordt geïmplementeerd.

De belangrijkste verandering ten opzichte van het oude systeem is dat de verplichting om jaarlijks 16 uur aan permanente opleiding te besteden, komt te vervallen en de invulling van de permanente opleiding geheel aan advocaten zelf gelaten wordt. Dit vanuit de gedachte dat advocaten hun eigen professionele verantwoordelijkheid moeten nemen en zelf het best kunnen beoordelen welke opleiding ze nodig hebben. Van advocaten wordt verwacht dat ze:

- 1) Reflecteren op de kwaliteit van hun praktijkvoering en op basis daarvan bepalen welke opleiding ze nodig hebben;
- 2) Jaarlijks opgave doen van de manier waarop ze invulling hebben gegeven aan hun permanente opleiding.

Het nieuwe systeem treedt in werking op 1 november 2016. *Early adopters* konden – na afstemming met hun werkgever – al overstappen op het nieuwe systeem per 1 april 2015. Vanaf 1 november 2014 hoeven advocaten al geen cursussen meer te volgen bij door de SRA geaccrediteerde instellingen (overigens hoefde maar 25% van de jaarlijks verplichte 16 uur daar gevolgd te worden).

Omdat een en ander een behoorlijke cultuuromslag vergt, heeft de SRA een *Competence Statement* uitgebracht om advocaten verder op weg te helpen. Dit document beschrijft wat de SRA van de permanente opleiding van advocaten verwacht en het kan advocaten helpen bij het in kaart brengen van hun opleidingsbehoeften. Verder is er een zogenaamde tool-kit beschikbaar gesteld, waarin onder andere handvatten worden aangereikt om te reflecteren op de praktijk, opleidingsbehoeften in kaart te brengen, te reflecteren op gevolgde opleiding en waarin voorbeelden worden gegeven van goede praktijkvoering.

Bijlage 4: Beschrijving pilot NBA PE-systeem

De NBA is per 1 januari 2016 van start gegaan met een pilot van een jaar met 50 accountants die zich hiervoor hebben aangemeld. Deze 50 accountants zijn vrijgesteld van het behalen van punten voor dat jaar en worden verplicht op basis van onderstaand schema een opleidingsplan te maken waarbij de volgende stappen moeten worden beschreven:

- Wat doe je?
- Wat moet dat opleveren?
- Waar wil je heen?
- Welke leeractiviteit wil je ondernemen?
- Wat heeft die leeractiviteit jou gebracht?
- Wat doe je nu anders?

De NBA zal in nauw overleg met accountants opleidingsplannen en ervaringen uitwisselen. De gedachte is nu om de opleidingsplannen steekproefsgewijs te controleren. Ook mede op basis van de verplichte kennistoets die de NBA al heeft kan het opleidingsplan worden bijgesteld. Na het pilotjaar wordt besloten of het puntensysteem wordt losgelaten en de verplichting voor het PE opleidingsplan daarvoor in de plaats komt.

Ook de KNB heeft inmiddels interesse getoond in het systeem van de NBA.

NB: accountants zijn onder de huidige regelgeving sinds 2014 verplicht een online kennistoets te maken. Deze verplichting is ingesteld na geconstateerde lacunes in de kennis van accountants (door AFM, Raad van Toezicht en signalen uit het beroep). De kennistoets omvat 40 gesloten vragen en is ontwikkeld i.s.m. Cito, Deloitte, KPMG, PWC en de SRA. Daarnaast hebben accountants van een groot aantal andere organisaties een belangrijke bijdrage geleverd aan de opzet van de vragen en inhoud van de toets.

stap 1 en 2 = PE beroepssituaties

Jouw werkzaamheden bepalen welke leeractiviteiten voor jou relevant zijn.

+ stap 3 en 4 = PE plan

Voor de invulling van je plan kun je indien gewenst bij de NBA aankloppen voor advies.

+ stap 5 en 6 = PE dossier

Je dossier wordt bekeken middels peer review en door de NBA.

1. Wat doe je?	2. Wat moet dat opleveren?	3. Wat wil je leren?	4. Welke leeractiviteit wil je ondernemen?	5. Wat heeft de leeractiviteit jou opgeleverd?	6. Wat doe je nu anders?
Beschrijf ongeveer 1-3 werkzaamheden die jouw werk typisch, nu of in de toekomst:	Geef per werkzaamheid aan welke resultaten van jou worden verwacht.	Welke kennis en/of vaardigheden heb je nodig om het gewenste resultaat te behouden of bereiken?	Hoe wil je je herenken aan invullen?	Welke kennis en/of vaardigheden heb je verworven of aangekempt?	Beschrijf zo concreet mogelijk hoe je de benodigdheden toepast in je werk.
Beschrijf de werkzaamheden zo concreet mogelijk.	Benoem eventueel ook de normen vanuit wet- en regelgeving waaraan jouw resultaten moeten voldoen.	Bepaal of het gaat om kennis, vaardigheden die meer fundamenteel, voorafgezet of expert zijn.	Denk daarbij niet alleen aan deelnemen aan klassieke cursussen, maar ook aan doorlopen van e-learning, bestuderen of publiceren van vakliteratuur, ontwikkelen of verzorgen van cursussen, deelnemen aan interviews, werkplekken, volgen van webinars of seminars.	Heb je daarmee het beoogde resultaat bereikt?	
Functie: Ik ben intern accountant en werkzaam als auditmanager voor een Nederlands beursfonds. In mijn audit charter is onder andere vastgelegd dat mijn belangrijkste werkzaamheden bestaan uit de controle van de jaarrekening en internal audits.	Werkzaamheden: Er is toenemende aandacht voor fraude binnen onze organisatie, dat is ook in ons auditplan voor 2016 opgenomen. Dat houdt in, dat mijn teamleden meer zal worden aangesproken over vaktechnische aspecten van fraude, maar ze ook actief moet aansturen op fraude. De leiding van de afdeling en de organisatie zal mij ook aanspreken op dit aspect.	<p>a) Meer kennis hebben van de relevante regelgeving rond fraude, zoals standaard 240 en 250.</p> <p>b) Inzicht krijgen in de achtergronden en drijfveren van fraudeurs.</p> <p>c) Kennis vergroten op het gebied van onderzoek van soft controls.</p> <p>d) Interviewtechnieken verbeteren.</p> <p>e) Praktische tips hebben hoe je het thema fraude het best kunt inpassen in je bestaande werkwijze.</p>	<p>Kennis fraude:</p> <p>Cursus Intern accountants en fraude Achtergronden fraudeurs.</p> <p>Cursus De psychologie van het frauderen</p> <p>Soft controls:</p> <p>Cursus Audit van soft controls</p> <p>Interviewtechniek:</p> <p>Eendaagse training interviewtechniek</p> <p>Praktische tips</p> <p>: Ik neem contact op met een andere interne audit afdeling.</p>	<p>Kennis fraude</p> <p>Herkennen van signalen van fraude, handreiking 1112 Persoonsgerichte onderzoeken</p> <p>Achtergronden en drijfveren van fraudeurs</p> <p>Invloed van de bestaande interne regels, nut van handhavende maatregelen</p> <p>Soft controls</p> <p>Methode hoe je soft controls kunt onderzoeken</p> <p>Interviewtechniek</p> <p>Luisteren-samenvatten-doorvragen, confronteren met tegenstrijdigheden, achterhalen drijfveren</p> <p>Praktische tips</p> <p>Interessant om te zien hoe een collega een teambespreking leidt, meer ruimte geven aan de teamleden. Goed inzicht gekregen hoe je fraude kunt inpassen in je auditplan.</p>	
Eén van mijn werkzaamheden: Voor mijn teamleden ben ik het eerste aanspreekpunt voor vaktechnische zaken en ik begeleid ze bij hun dagelijkse werkzaamheden.					



Bijlage 5: overzicht specialisaties NOvA

1. Aanbestedings- en mededingingsrecht
2. Aansprakelijkheidsrecht
3. Ambtenarenrecht
4. Arbeids- en sociaal zekerheidsrecht
5. Bestuursrecht
6. Bijzondere procedures
7. Financieel Recht
8. Fiscaal recht - Belastingrecht
9. Gezondheidsrecht
10. Goederenrecht
11. Huurrecht
12. Informatica/Informatie technologie
13. Insolventierecht/Beslag- en executierecht
14. Intellectuele Eigendom
15. Jeugdrecht
16. Milieurecht
17. Ondernemingsrecht
18. Onderwijsrecht
19. Personen-, familie-, erfrecht
20. Psychiatrisch Patiëntenrecht
21. Strafrecht
22. Transportrecht
23. Verbintenissenrecht
24. Vreemdelingen- en asielrecht

Bijlage 6: Erkenning NOvA als opleidingsinstelling?

De NOvA organiseert jaarlijks een aantal bijeenkomsten voor de advocatuur maar kan als niet-erkende instelling geen punten toekennen. Dit ervaren we soms als lastig ondanks dat advocaten zelf punten kunnen opvoeren voor gevolgde uren onderwijs. Voor binding met de achterban en een mogelijk hogere opkomst bij bijeenkomsten zou erkenning wellicht handig kunnen zijn.

De NOvA moet een aantal maatregelen treffen om aan de eisen voor erkenning te voldoen:

- 1) Het oprichten van een stichting opleidingen, aangezien de NOvA geen opleidingsinstelling is of beschikt over een afdeling die opleiden als core-business heeft;
- 2) 5 puntwaardige cursussen per jaar laten plaatsvinden voor advocaten;
- 3) Een kwaliteitsplan maken en de kwaliteitsmonitor invullen.

Voordelen:

- Binding achterban, mogelijk hogere opkomst bijeenkomsten.

Consequenties/nadelen/risico's:

- Het is de vraag of de NOvA kan voldoen aan 5-cursussen eis.
- Uitstraling richting advocatuur: waarom zouden we zelf voor erkenning kiezen als we zeggen dat niet-erkende cursussen evengoed voor punten kunnen worden opgevoerd?
- Uitstraling richting erkende opleidingsinstellingen: we geven hen het idee dat we het huidige systeem voorlopig handhaven.
- Er is geen garantie voor een hogere opkomst; heeft erkenning daadwerkelijk toegevoegde waarde?

073

35262 Wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet, de Wet op het notarisambt en de Wet positie en toezicht advocatuur in verband met het opnemen van een grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens ten behoeve van de uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen en diverse aanpassingen van overwegend wetstechnische aard

Nr Verslag

Vastgesteld 3 oktober 2019

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen voldoende zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het voorstel van wet genoegzaam voorbereid.

Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet, de Wet op het notarisambt en de Wet positie en toezicht advocatuur in verband met het opnemen van een grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens ten behoeve van de uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen en diverse aanpassingen van overwegend wetstechnische aard (hierna: het wetsvoorstel). Zij delen de opvatting van de regering dat intercollegiale kwaliteitstoetsing van meerwaarde kan zijn voor gespecialiseerde beroepsgroepen zoals de advocatuur, het notariaat en de gerechtsdeurwaarderij. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben nog een enkele vraag.

Ad 1 Kwaliteitstoetsen

De leden van de CDA-fractie lezen in de memorie van toelichting dat sinds de wetswijziging in 2015, die het voor advocaten regelde dat intercollegiale toetsing mogelijk werd, gewacht moest worden op de inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet. Daarbij lezen deze leden dat de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en lokale dekens hebben opgeroepen aan de slag te gaan met de toetsingen in afwachting van de wettelijke grondslag. Voornoemde leden vragen of er al intercollegiaal getoetst is binnen de advocatuur ondanks dat er nog geen wettelijke grondslag is. Zo ja, hoe hebben deze toetsen eruit gezien?

De NOvA heeft aangegeven dat reeds intercollegiaal getoetst wordt. Op dit moment gelden er voor dergelijke toetsing geen regels bij of krachtens de Advocatenwet (waaronder de Verordening op de advocatuur). Door enkele specialisatievereniging wordt gestructureerde feedback verplicht gesteld of gestimuleerd. Binnen de kaders van de huidige Advocatenwet (waaronder de geheimhoudingsplicht) en de Algemene verordening gegevensbescherming vinden op dit moment dan ook interviews en intercollegiaal overleggen plaats.

Ad 2 Privacy Impact Assessment

Met opmerkingen Strekking van het antwoord dient te zijn dat de huidige intercollegiale toetsing niet in strijd is met de huidige Advw (waaronder de geheimhoudingsplicht) en de AVG.

De leden van de CDA-fractie lezen in de memorie van toelichting dat op basis van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) de personen die bijzondere persoonsgegevens verwerken kenbaar moeten maken aan diegenen wiens persoonsgegevens verwerkt worden dat dit gebeurt. Zij vragen hoe betrokkenen dit in de praktijk moeten gaan vormgeven. Volstaat het opnemen van de mogelijkheid dat bijzondere persoonsgegevens verwerkt zullen worden in de algemene voorwaarden? Of zal het aan elke cliënt afzonderlijk kenbaar gemaakt moeten worden?

Artikel 12 van de AVG schrijft voor dat de verantwoordelijke aan de betrokkene kenbaar moet maken dat zijn persoonsgegevens verwerkt worden. Zoals in de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2018/19, 35262, nr. 3, blz. 6) is aangegeven, worden alleen bij peer review dossiers ingezien. Gelet op de voorgestelde wijzigingen in artikel 26 van de Advocatenwet met betrekking tot bijzondere persoonsgegevens en de al opgenomen geheimhoudingsplicht in artikel 26, is aparte vermelding van kenbaarheid aan cliënten - naast de reguliere melding dat advocaten verplichtingen uit hoofde van de AVG dienen na te komen - niet nodig.

Ad 3 Consultatie (zullen wij in beginsel naar kijken, maar misschien kom ik hiervoor nog op de lin)

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) stelt in haar advies dat er geen passende en specifieke maatregelen zijn getroffen ter bescherming van de grondrechten en fundamentele belangen van de betrokkene, zo lezen de leden van de CDA-fractie. Ook wordt geen onderscheid gemaakt tussen bijzondere persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard, aldus de AP. De aan het woord zijnde leden vragen de regering of zij verder in wil gaan op deze bezwaren van de AP nu daar in de memorie van toelichting niet veel aandacht aan wordt besteed.

Ad 4. (zullen wij een antwoord op dichten) De leden van de D66-fractie lezen dat er bij zowel de NOvA, de regering als de overige betrokken partijen teleurstelling bestaat over het ontbreken van een eenduidige regeling van de inning van het griffierecht in tuchtzaken. In het onderling overleg met betrokken partijen kon hierover niet tijdig tot overeenstemming gekomen worden. Kan de regering uiteenzetten waaruit dat verschil van mening dan bestaat en waarom dat verschil zodanig is dat een wijziging van de regeling van het griffierecht in een volgend wijzigingsvoorstel van de Advocatenwet moet worden meegenomen?

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

Adjunct-griffier van de commissie,
Burger

097

5.2-1, 5.1-2.i

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

*measures
AR**2010: stat
jurnal
punct
inter vi
& PR*

[REDACTED]

[REDACTED]

I.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

I.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

I.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

105

VERSLAG

VASTGESTELD

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Status	:	vastgesteld
Tijdstip	:	13:30 – 17.00 uur
Datum	:	23 maart 2016
Dossiernummer	:	2.2.2.
Locatie	:	Jaarbeurs Utrecht, Juliana Congreszaal

Aanwezig

Amsterdam (8)	5.1-2.e	
Zeeland-W-Brabant (4)		
Den Haag (6)		
Gelderland (4)		
Limburg (4)		
Midden-Nederland (6)		
Noord-Holland (4)		
Noord-Nederland (4)		
Overijssel (4)		
Rotterdam (6)		

	5.1-2.e	
Oost-Brabant (4)		

5

Van de algemene raad:

B.J.R. van Tongeren

R.J. Alderse Baas

L.J. Böhmer

10

R.A. Fibbe

B.J.M. de Leest

A. Schaberg

Van het bureau van de NOvA:

R.G. van den Berg

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

15

5.1-2.e

Den Haag

Zeeland-West-Brabant

Limburg

Den Haag

N-Nederland

20

Rotterdam

Oost-Brabant

Oost-Brabant

Limburg

25

1. OPENING

buiten reikwijdte verzoek

30

35

40

45

50 **2. MEDEDELINGEN**

buiten reikwijdte verzoek

55 **Doorberekening kosten tuchtrechtspraak (de deken).**

buiten reikwijdte verzoek

60

65

Vaardigheden BA (Schaberg)

buiten reikwijdte verzoek

70

75

80

85

Stand van zaken gefinancierde rechtsbijstand (De Leest)

buiten reikwijdte verzoek

90

95

buiten reikwijdte verzoek

100

105

110

Strafcassatiebalie (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

115

120

Advocatenblad (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

125

Procedure verkiezingen algemene raad (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

130

135

Centrale Controle op de Verordeningen (CCV) (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

140

Toezegging inzake kosten CCV (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

145

buiten reikwijdte verzoek

150

155

160

Voorschotten en de derdengeldenrekening (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

165

170

Aankondiging innovatieplatform 5 april 2016 (Alderse Baas)

buiten reikwijdte verzoek

175

180

Dilemma App (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

185

Strafvordering (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

190

195

buiten reikwijdte verzoek

200

205

Commissie herijking gedragsregels (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

210

215

220

Commissie Meijers (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

225

230

235

240

245

buiten reikwijdte verzoek

250
255
260
265
270
275
280
285
290
295

3. VERSLAGLEGGING

300

buiten reikwijdte verzoek

4. VERKIEZINGEN

305

buiten reikwijdte verzoek

310

315

320

325

330

5. FINANCIËEL VERSLAG 2015 (ter besluitvorming)

buiten reikwijdte verzoek

335

340

345

buiten reikwijdte verzoek

350

355

buiten reikwijdte verzoek

360

365

370

375

buiten reikwijdte verzoek

380

385

390

buiten reikwijdte verzoek

395

buiten reikwijdte verzoek

400

405

buiten reikwijdte verzoek

410

buiten reikwijdte verzoek

415

420

buiten reikwijdte verzoek

425

430

435

buiten reikwijdte verzoek

440

6. JAARVERSLAG 2015 (ter kennisneming)

buiten reikwijdte verzoek

445

450

455

460

465

7. INRICHTING KWALITEITSTOETSEN (ter bespreking)

470

De deken benadrukt dat kwaliteit voor een groot deel het imago van de beroepsgroep bepaalt. Er verschijnt onmiddellijk een bericht in de media of elders, wanneer een advocaat onder de maat presteert. Iedere advocaat is ambassadeur van de eigen beroepsgroep en moet iedere dag laten zien dat hij het etiket advocaat waard is.

475

Böhmer heeft bij de rondgang van de afgelopen maanden langs advocatenkantoren en andere beroepsgroepen gemerkt dat iedereen voor kwaliteit is, maar dat op een groot aantal manieren wordt gepraat over kwaliteit, in de zin van handhaving of borging en verbetering, en dat wat er concreet wordt gedaan, ook heel verschillend is.

480

Böhmer meent dat intercollegiale toetsing op het kruispunt ligt van de gesprekken die met kantoren zijn gevoerd en de wetgeving plus toelichting. De meeste advocaten, ook advocaten die alléén kantoor houden, hechten aan overleg met collega's, op welke manier dan ook. Voor de AR geeft dit de richting aan, waarop uit de impasse kan worden gekomen. De AR heeft gekozen voor het ingroeimodel, dat drie aspecten kent. De basis van het model is het met elkaar praten op een gestructureerde manier wat op verschillende manieren kan. Degenen die al zover zijn dat zij aan peer review doen, moeten dat vooral doen. Degenen die daar, om allerlei redenen, nog niet aan toe zijn, worden daartoe niet gedwongen, maar wordt wel gevraagd om op gestructureerde manier overleg te voeren over een aantal specifieke onderdelen van het vak op een manier die ook controleerbaar is en waar enige uniformiteit uit moet blijken. De ingroei zit aan de ene kant in de intensiteit van het overleg en aan de andere kant in een langzame opbouw naar een betere en

485

490 strakkere structuur. Dat is de kern van de richting van de notitie. Het derde punt en een aspect van de wetgeving is de toetsing. Dat is tot nu toe een fors struikelblok geweest, waarbij een rol speelt wie het gaat doen en wie het gaat betalen. Böhmer geeft aan dat de AR nu, anders dan in het verleden, denkt dat het toezicht wellicht wel via de CCV kan lopen.

495 Böhmer bespreekt tot slot de nuttige bijdrage van de fractie Noord-Nederland, die buitengewoon duidelijk is en, voor zover nog nodig, zal worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de richting die de AR voorstelt. Böhmer vraagt alleen wat de fractie bedoelt met “een tweede cliënttevredenheidsonderzoek acht de fractie onwenselijk”.

500 **5.1-2.e** (Noord-Holland) stelt voorop dat Noord-Holland de kwaliteitstoetsing positief benadert en is verheugd dat de AR tijd en moeite heeft geïnvesteerd in het komen tot een hanteerbaar model voor een groot en een klein kantoor. Noord-Holland verzoekt de AR de ontwikkeling van kwaliteitstoetsen binnen kantoren en binnen verbanden van kleine kantoren, te monitoren en te stimuleren. Noord-Holland ziet zelf al een gezonde ontwikkeling van systemen ontstaan, maar wijst de AR ook op de systemen van de specialisatieverenigingen. Noord-Holland gaat ervan uit dat een advocaat in principe elke dag van zijn werkzaam bestaan aan kwaliteitsverbetering werkt, zodat de

505 vanuit artikel 26 van de Advocatenwet opgelegde toetsing eigenlijk een formaliteit zou moeten zijn. Om te zorgen voor enige borging van het systeem zouden vanuit de AR erkende of benoemde advocaten kunnen fungeren als controleurs of begeleiders van de diverse kwaliteitssystemen. Alleen de CCV lijkt wat mager. Daarbij wijst de fractie vooral op het feit dat binnen specialisatieverenigingen al mensen worden opgeleid om bijvoorbeeld bij intervisiesessies op te treden als begeleider.

510

5.1-2.e stipt verder aan dat hij in de notitie ziet dat de geheimhouding gaat naar een contractuele geheimhouding tussen de personen die deelnemen aan een sessie. Misschien ligt daar een oplossing.

515 **5.1-2.e** heeft gekeken naar de stukken van de NHG waarin interessante informatie over intervisie bij de huisartsen te vinden is, zoals de tijdbesteding, namelijk 20 uur per 5 jaar, wat neerkomt op 4 uur per jaar, een aantal dat vaker is terug te vinden. Noord-Holland vindt dat van de 20 PO-punten 4 punten, behaald met intervisie, onder de PO zouden moeten vallen, mits goed geborgd binnen een kwaliteitssysteem.

520 **5.1-2.e** adviseert snel te starten met, zoals de AR zelf ook oppert, het onderzoeken van de vraag of, als de lokale ordes een rol toebedeeld krijgen, vooral de kleinere die rol wel aankunnen. Het idee van de AR en ook van Noord-Holland is, dat de grote kantoren er waarschijnlijk intern of via specialisatieverenigingen wel uitkomen, maar dat voor de kleine kantoren door de lokale ordes regionale bijeenkomsten opgezet zouden kunnen worden, georganiseerd vanuit de AR, met per bijeenkomst vier tot zes advocaten en een deskundige gespreksleider. Dat past ook bij artikel 26,

525 dat een deskundige moet worden benoemd door de AR. Deze bijeenkomsten voor kleine kantoren zullen ook in de rest van het jaar van nut kunnen zijn omdat het makkelijker zal zijn een collega te raadplegen.

530 **5.1-2.e** (Midden-Nederland) spreekt uit dat de fractie Midden-Nederland verheugd is over het voornemen om de CCV als middel te gebruiken om de toetsing vorm te geven, maar de hele inrichting van het kwaliteitstoetsingssysteem stuit nog wel op enige vragen. **5.1-2.e** geeft aan dat de definitie van kwaliteit te subjectief is en ook niet gebruikelijk. Het lijkt erop dat het voldoen aan alles wat cliënten willen, eisen, wensen en uiten, kwaliteit is. Midden-Nederland pleit er voor meer objectieve begrippen van kwaliteit normgevend en leidend te laten zijn, dus meer richting best practices, zoals die in allerlei specialisatieverenigingen opgeld doen. Ook het handboek dat de

535 NOvA zelf heeft ontwikkeld getuigt van een soort van best practice.

- 540 **5.1-2.e** (Midden-Nederland) merkt op dat Midden-Nederland eigenlijk had verwacht dat er een goed uitgewerkt systeem met meerdere vormen, zoals intervisie, intercollegiaal overleg of peer review voor degenen die dat willen, zou liggen. Er zou geen overlap moeten zijn met de verplichtingen vanuit de specialisatieverenigingen. Het lijkt erop dat de AR, door aan te geven naar een nog strakker en intensiever systeem van kwaliteitstoetsing toe te willen, via een achterdeur, met eerst een ingroeimodel, uiteindelijk toch met zwaardere verplichte vormen van een soort peer review gaat komen. **5.1-2.e** vraagt verder waarom het departement intensief betrokken wordt bij de verdere
- 545 uitwerking van het systeem, zoals aan het eind van de notitie door de AR is aangegeven. Kan er niet beter door de AR zelf een goed systeem worden neergezet dat eenvoudig is, mengvormen mogelijk laat, minimumeisen vastlegt, en dat voldoet aan de wet, zodat wordt voorkomen dat het kwaliteitssysteem ongebreideld zal uitdijen.
- 550 **5.1-2.e** (Den Haag) laat weten dat de fractie, die aanvankelijk alleen lovende woorden voor de notitie had, bij nadere beschouwing de indruk heeft in een fuik te worden geduwd, waarbij er op termijn toch strakkere regels zullen komen. Termen als ingroeimodel of, zoals gezegd “sommigen zijn daar nog niet aan toe” lijken erop te duiden dat het plan bestaat om toch meer richting peer review te gaan, waarmee we terug zijn bij de discussie die een jaar geleden is gevoerd. **5.1-2.e**
- 555 verwijst naar de schriftelijke notitie van Noord-Nederland, waarin een aantal punten al behoorlijk wordt afgebakend. Den Haag is het op een aantal punten eens met de daarin aangegeven grenzen.
- 560 **5.1-2.e** (Den Haag) geeft aan de toetsing via de CCV prima te vinden, met name vanwege de kosten. Voor kleine kantoren met een toevoegingspraktijk is het financieel bezwaarlijk om allerlei mensen aan te wijzen als begeleiders, toetsers of controleurs.
- 565 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) vraagt zich namens zijn fractie af wat de status is van de nog in te voeren tekst van artikel 26 Advocatenwet en verzoekt, zo mogelijk, nog invloed uit te oefenen op die tekst, omdat deze eigenlijk niet werkbaar is en niet strookt met een goede kwaliteit van wetgeving. Het lijkt alsof we allemaal een testje moeten gaan afleggen en dan is het oké.
- Böhmer** vraagt wat **5.1-2.e** bedoelt met “de wettekst is niet werkbaar”.
- 570 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) legt uit dat hij bedoelt dat, als de letter van de wet wordt gevolgd, altijd kan worden gezegd dat niet is voldaan aan de wet omdat de verplichting om een controleur aan te stellen die met zijn pennetje langskomt om te kijken of de vakbekwaamheid wel op peil gehouden wordt, onwenselijk en niet werkbaar is. Met een betere tekst zou een goed systeem gemaakt kunnen worden.
- Böhmer** checkt of het klopt dat **5.1-2.e** bedoelt dat de manier waarop de wet de toetsing beschrijft niet werkbaar is.
- 575 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) beaamt dat en zou een aanpassing van de tekst wenselijk vinden.
- De deken** geeft aan dat de wet al is aangenomen en dat voor inwerkingtreding eigenlijk alleen nog een KB nodig is.
- 5.1-2.e** (Oost-Brabant) repliceert dat de deken daarmee eigenlijk zegt dat er niets meer aan te doen is.
- 580 **5.1-2.e** (Gelderland) spreekt waardering van zijn fractie uit voor het feit dat de AR de voorstellen die er het laatste jaar vanuit het college van afgevaardigden zijn gekomen voor het overgrote deel heeft overgenomen. De notitie is vrijwel zoals de fractie Gelderland zich dat voorstelt, kort samengevat: een open systeem van methoden van kwaliteitstoetsing. Gelderland stelt zich voor dat de regeling, zoals die wordt gemaakt, een min of meer een open regeling wordt, waarin ieder

585 soort kantoor, groot of klein, gespecialiseerd in het een of in het ander, lid van een
specialisatievereniging of niet, zijn eigen methoden van kwaliteitstoetsing kan handhaven.
Vervolgens wordt daarover verantwoording aflegt, hetzij in de CCV, hetzij in het handboek van het
kantoor en tijdens dekenbezoeken.

590 **5.1-2.e** (Gelderland) moedigt de AR aan voort te gaan op de weg zoals in de notitie omschreven,
met het ingroeimodel, met open normen en met verantwoording achteraf via de beschreven
systemen.

595 **5.1-2.e** (Rotterdam) vraagt of hij goed begrijpt dat het de bedoeling is van de AR om de
kwaliteitstoetser, genoemd in lid 1 van artikel 26, de lokale deken te laten zijn, nu de toetsing
kennelijk via de CCV inhoud moet krijgen.

5.1-2.e vraagt vervolgens, als het antwoord ja zou luiden, hoe zich dat verhoudt tot de
bedoeling van de wetgever. In de toelichting staat expliciet: “gezien het doel en het eigen karakter
van de kwaliteitstoetsing, is het van belang dat deze taak autonoom van het toezicht wordt
uitgevoerd. Het mag geen verlengstuk worden van dat toezicht” Dat is ook waarom met name in
600 2015, uitgebreid is gesproken over de verhouding tussen de kwaliteitstoetser en de deken: mag de
toetser klikken of niet.

Böhmer zal de vragen in volgorde beantwoorden en begint bij het verzoek om de definitie
objectiever te formuleren. De opstellers van de notitie hebben nooit de bedoeling gehad om
605 uitsluitend vanuit het perspectief van de cliënt te denken. Böhmer geeft aan te zullen bekijken of de
definitie op het punt waar deze onduidelijk is, nog duidelijker kan worden geformuleerd, zodat
zowel het cliëntperspectief als de meer geobjectiveerde aspecten van kwaliteit op de juiste wijze tot
uitdrukking komen.

Böhmer heeft over het gebruik van de term ingroeimodel twee dingen gehoord. Aan de ene kant is
610 de zorg geuit dat hiermee mogelijk zou zijn om via een achterdeur toch naar peer review toe te
werken. Aan de andere kant wordt in dit model, gechargeerd gezegd, alleen vrijheid, blijheid
gezien. Böhmer benadrukt dat voor de AR geen van beide aan de orde is. Er zal wel degelijk
moeten worden toegewerkt naar een gestructureerde vorm van feedback. Eigenlijk doet iedereen
aan vormen van kwaliteitshandhaving en verbetering, maar in veel verschillende vormen die nu
615 soms nog ongestructureerd zijn, maar makkelijk te structureren zijn. Ook de
specialisatieverenigingen kennen verschillende vormen van intervisie of zelfs peer review, die niet
allemaal gelijk zijn, maar wel een gemene deler kennen. Het vergt vooral in uitwerking nog
denkwerk, met de intentie om die gemene deler zo concreet mogelijk te maken. Daar zit het
ingroeien in, om die gemene deler ook zo groot mogelijk te maken. Dit in verband met de kosten,
620 maar ook om de kans op succes te vergroten. Dus het voorstel van een van de fracties om met
een systeem te komen dat in marmer is gegoten zou misschien wel het mooiste zijn, maar past niet
in een fase waarbij aan alle kanten nog gesleuteld moet worden. In de uitwerking zal bijvoorbeeld
ook het aantal uren dat per jaar besteedt zou moeten worden aan de orde komen. De huisartsen
zijn al genoemd met 4 uur per jaar, maar bij de medisch specialisten en bij andere groepen is het
625 veel zwaarder. Er moet in de uitwerking dus nog veel gebeuren, waarbij kort samengevat het
uitgangspunt is: Nee, niet werken naar verplichte peer review, maar ook niet berusten in totale
vrijheid, blijheid.

Noord-Holland heeft een ander belangrijkpunt in de uitwerking aangestipt: de geheimhouding en
het verschoningsrecht. In de notitie over de civiele cassatiebalie wordt dit ook genoemd. Het gaat
630 hierbij om de vraag hoe degene die de zaak niet behandelt toch op nuttige manier kan meepraten
en de behandelaar gestructureerd feedback kan geven.

De vraag van Oost-Brabant, over de tekst van de wet, houdt verband met de concrete vragen van Rotterdam. De NOvA is in gesprek met het departement over de gewenste invulling. Het is voor de minister een belangrijk onderwerp. Bij een verkeerde insteek zou de wet in werking kunnen treden, nog voordat de NOvA daarvoor klaar is. Böhmer zou graag de uitvinder willen zijn van de kwaliteitsfuik.

5.1-2.e (Noord-Holland) noemt nogmaals de 4 PO-punten, nu vanuit de kosten bekeken. De gemiddelde prijs voor een cursus van 4 PO-punten bedraagt € 300. Voor dat bedrag kan ook een begeleider worden ingeschakeld. Als je berekent wat bijvoorbeeld eenpitters per jaar voor 4 punten uitgeven zit je zo op 2 miljoen euro. Door 4 PO-punten te oormerken los je wellicht een probleem op, uiteraard met de bedoeling om intervisiesessies goed op te zetten en te structureren. Dat zou ik zeker als AR ook willen borgen.

5.1-2.e (Noord-Holland) vervolgt met artikel 26, een interessant artikel. Lid 1 zegt: de kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen, dus niet getoetst door deskundigen. Lid 2 zegt dat de AR bepaalt over welke bevoegdheden de aangewezen deskundigen beschikken. De AR kan hierbij dus ook beperkingen opleggen. Als de AR er met de eerste twee leden kan komen, dan kan de normale geheimhoudingsplicht en het beroepsgeheim behouden blijven.

Böhmer bedankt voor de waardevolle suggesties en geeft aan daar later over door te willen spreken. Omtrent de PO-punten geeft hij aan, dat nu ook al vormen van gestructureerde feedback, intervisie en peer review, als opleidingspunten opgevoerd kunnen worden. Böhmer wil over het punt van de geheimhouding nog een keer van gedachten wisselen. De geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht spelen bij diverse onderwerpen en moeten steeds in de algemene discussie daarover worden geplaatst, in die zin dat als ergens een opening wordt gemaakt, de vraag moet worden gesteld in hoeverre een andere geïnteresseerde daar een beroep op kan doen.

8. RAPPORT EVALUATIE CIVIELE CASSATIE (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

685

buiten reikwijdte verzoek

690

695

700

705

710

715 **9. PROJECT DERDENGELDEN** (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

720

725

buiten reikwijdte verzoek

730

735

740

745

buiten reikwijdte verzoek

750

755

760

10. INZET NOvA OP DOSSIER VERHOORBIJSTAND

buiten reikwijdte verzoek

765

770

775

buiten reikwijdte verzoek

780

785

790

795

800

805

810

815

820

buiten reikwijdte verzoek

825

830

835

840

845

850

855

860

11. INGEKOMEN STUKKEN (ter kennisneming)

865

Jaarverslag college van toezicht van de NOvA

buiten reikwijdte verzoek

870 12. RONDVRAAG

buiten reikwijdte verzoek

875

880

885

890

In het jaarverslag wordt bij de kwaliteitstoetsen een aantal keren een opmerking gemaakt over het verschil tussen het college van afgevaardigden en de AR. 5.2

895

buiten reikwijdte verzoek

900

905

910

915

buiten reikwijdte verzoek

920

925

930

935

940

13. SLUITING

buiten reikwijdte verzoek

116

BIJLAGE A NOTITIE CvA INZAKE VERZAMELVERORDENING 2016

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	algemene raad
Datum	:	5 april 2017
Betreft	:	Verzamelverordening 2016
Dossiernummer	:	348553
Bijlagen	:	1. Voorstel Verzamelverordening 2016 2. Advies van de raad van advies inzake Verzamelverordening 3. Advies van de raad van advies inzake kwaliteitstoetsen 4. Advies van de adviescommissie regelgeving inzake Verzamelverordening 5. Advies van de adviescommissie regelgeving inzake kwaliteitstoetsen 6. Conceptvoorstel Verzamelregeling 2016 7. Conceptvoorstel toelichting Verordening op de advocatuur

Aanleiding

- De Verordening op de advocatuur behoeft aanpassing naar aanleiding van de periodieke actualisatie van de regelgeving, de evaluatie civiele cassatie, de financiering van de ondersteuning van de tuchtcolleges en de invoering van de kwaliteitstoetsen.
- Het college van afgevaardigden beraadslaagt over voorstellen tot wijziging van de verordening op grond van artikelen 9c, tweede lid, 9j, derde lid, 26, vierde lid (nog niet in werking getreden) en 28, tweede lid, van de Advocatenwet.

Verzoek

Het college van afgevaardigden wordt verzocht de Verzamelverordening 2016 vast te stellen.

Omwille van een doelmatige en doeltreffende bespreking wordt verzocht eventuele (technische) vragen en/of opmerkingen voorafgaand aan de vergadering schriftelijk door te geven aan de algemene raad.

Kernpunten

- De Verzamelverordening 2016 bestaat uit verschillende onderwerpen ('veegonderdelen', evaluatie civiele cassatie, financiering SOTA en kwaliteitstoetsen).
- **Buiten reikwijdte verzoek** [REDACTED]
- **Buiten reikwijdte verzoek** [REDACTED]
- De door het college van afgevaardigden gestelde vragen, de door de adviescommissies afgegeven adviezen en de door derden gegeven suggesties zijn door de algemene raad meegenomen in de voorbereiding van het voorstel Verzamelverordening 2016. Een verantwoording daarvan is in onderstaande toelichting opgenomen.

- Ten opzichte van het vorige bespreking in het college van afgevaardigden zijn enkele nieuwe onderdelen opgenomen. Deze zijn herkenbaar aan de (ingevoegde) dubbele letters bij de onderdelenaanduiding.

Leeswijzer

Deze notitie is opgebouwd aan de hand van verschillende onderdelen. Na de inleiding wordt eerst ingegaan op de doelstelling van de verschillende onderdelen (pagina 2 en 3). Vervolgens wordt ingegaan op de wettelijke bevoegdheid en de gevolgen van de wijzigingen (pagina 4). Op het toezicht en de handhaving wordt kort ingegaan (pagina 5). Alle gestelde vragen, adviezen en consultatiereacties zijn van een reactie voorzien (pagina 5 tot en met 11). De beantwoording van uw vragen inzake kwaliteitstoetsen zijn recentelijk separaat toegezonden. Een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van het vorige concept, het overgangsrecht, de inwerkingtreding en de communicatie na vaststelling is eveneens opgenomen (pagina 12). Tot slot wordt per artikel nog een toelichting geven (pagina 12 tot en met 17).

Onder bijlage 1 vindt u het voorstel Verzamelverordening. De adviezen over de verzamelverordening zijn opgenomen in bijlage 2, 3, 4 en 5. Voorts is bijgevoegd het conceptvoorstel Verzamelregeling in bijlage 6 en de toelichting op de Verordening op de advocatuur in bijlage 7.

Toelichting

Inleiding

De Verordening op de advocatuur (hierna: “Voda”) is vastgesteld na een zorgvuldige voorbereiding in het project ‘doorlichting regelgeving’ en na meerdere besprekingen in het college van afgevaardigden. Het is echter onvermijdelijk dat er, mede door wetswijzigingen, ‘wetstechnische’ onvolkomenheden insluipen. Hierbij kan worden gedacht aan verschrijvingen, foutieve verwijzingen, terminologische onzuiverheden en dergelijke. Het is wenselijk dat deze omissies worden hersteld.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in het voorstel tot wijziging van de Verordening op de advocatuur ook enkele materiele wijzigingen op te nemen. Om deze reden is dit voorstel aangeduid als ‘Verzamelverordening 2016’ (bijlage 1). Er is voor gekozen het jaartal 2016 te blijven hanteren, zodat 2017 beschikbaar blijft voor de periodieke veegactie in 2017.

Hoofdpijnen van het voorstel

Allereerst tracht het voorstel ‘wetstechnische’ omissies te herstellen die naar voren zijn gekomen tijdens het monitoren en de uitvoering van de regelgeving in de praktijk en vanwege rechtelijke uitspraken.¹

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

¹ Onderdelen Aa, P en Sa.

² Onderdelen A en G tot en met L.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

³ Onderdeel R.

⁴ Onderdeel S.

⁵ Onderdeel T (derde lid).

⁶ Onderdelen B tot en met F en N, O, Q, V tot en met EE.

Buiten reikwijdte verzoek

De zevende groep aan wijzigingen ziet op de invoering van de kwaliteitstoetsen naar aanleiding van de aanstaande wettelijke verplichting.⁷ De vormen van kwaliteitstoetsen en de opleidingspunten die daarmee kunnen worden behaald worden opgenomen in de Voda. De nadere vereisten aan de vormen worden in de Regeling op de advocatuur (hierna: "Roda") opgenomen, zoals het aantal deelnemers, de eisen aan gespreksleiders, en dergelijke. Het conceptvoorstel voor de wijziging van de Roda is bijgevoegd (bijlage 5).

Verhouding tot nationale wetgeving

Buiten reikwijdte verzoek

Ingevolge het nog niet in werking getreden artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet heeft het college van afgevaardigden de bevoegdheid nadere regels te stellen inzake het verrichten van kwaliteitstoetsen.

Gevolgen van de Verzamelverordening

De inschatting is dat er geen gevolgen zijn verbonden aan de onderdelen die zien op wetstechnische verbeteringen (onderdelen Aa, P en Sa). Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

⁷ Onderdelen Ab, Sb en T (vierde lid).

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

De invoering van de kwaliteitstoetsen schept een nieuwe verplichting voor advocaten. Advocaten en advocatenkantoren moeten netwerken van gestructureerde feedback gaan vormen. De gespreksleiders en reviewers moeten een cursus volgen en de deelnemers moeten een verslag gaan opstellen na iedere vorm van gestructureerde feedback.

Toezicht en handhaving

De deken van de orde van advocaten in het arrondissement is belast met het toezicht op de naleving van de normen in de Verordening op de advocatuur. De inschatting is dat de wijzigingen in de verordening geen wezenlijke effecten hebben op het toezicht en de handhaafbaarheid of de benodigdheden aan mensen, middelen of bevoegdheden. Ten aanzien van de nalevingsbereidheid wordt geen wezenlijk effect verwacht. Buiten reikwijdte verzoek

Advies en consultatie

De algemene raad heeft het conceptvoorstel aan verschillende raden, colleges en commissies ter consultatie voorgelegd. Het voorstel is voorgelegd aan het college van afgevaardigden, de raad van advies, de adviescommissie regelgeving, het dekenberaad, de Hoge Raad en de redactie van het Advocatenblad. Daarnaast zijn informeel reacties ontvangen van de commissie civiele cassatie en het adjunctenoverleg.

Tijdens het college van afgevaardigden van 29 september 2016 zijn enkele vragen gesteld.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Daarnaast zijn opmerkingen gemaakt over kwaliteitstoetsen en of de vormen en puntentoekenning in de Voda of de Roda moet worden opgenomen. Naar aanleiding van de opmerkingen heeft de algemene raad ervoor gekozen de norm, de vormen en de opleidingspunten op te nemen in de Voda. Met betrekking tot de Wet bescherming persoonsgegevens heeft de advocaat de keuze tussen verschillende vormen van gestructureerde feedback. Er zijn dus alternatieven voor peer review. Daarbij komt dat de algemene raad van mening is dat de Wet bescherming persoonsgegevens niet in de weg staat aan het uitvoeren van peer review voor zover het daarbij gaat om verwerking van reguliere persoonsgegevens. Voor bijzondere persoonsgegevens (zoals bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens) geldt een strenger regime en is strikt genomen een wettelijke grondslag nodig. Om die reden is de algemene raad thans met V&J in gesprek om artikel 26 Advocatenwet aan te scherpen. V&J heeft toegezegd zich te zullen inspannen artikel 26 Advocatenwet aan te passen in die zin dat het kwaliteitstoetsers is toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Met inwerkingtreding van de onderdelen inzake kwaliteitstoetsen

wordt gewacht totdat artikel 26 Advocatenwet is aangepast en in werking is getreden (onderdeel Sb van de Verzamelverordening). De bepalingen moeten echter worden vastgesteld om de implementatie te kunnen voorbereiden.

Tijdens de vergadering van het college van afgevaardigden van 6 december 2016 zijn enkele vervolgvragen gesteld. De beantwoording van deze vragen is reeds eerder verstuurd. De volgende vragen zijn gesteld (opgenomen op de actiepuntenlijst).

1. De algemene raad bekijkt de suggesties met betrekking tot het aanwijzen van gespreksleiders in gestructureerd intercollegiaal overleg als deskundigen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet. De suggesties hielden in i) de aanwijzing als deskundige, ii) eisen stellen in 13b Roda, iii) PE-punten toewijzen en iv) mogelijke verwarring met gespreksleider in 13a Roda (immers niet genoemd in 13a).
2. Meenemen in het volgende voorstel hoe het verschoningsrecht is geregeld voor deelnemende advocaten in de kwaliteitstoetsen.
3. De algemene raad bekijkt hoe de vereisten inzake kwaliteitstoetsen uitwerken in vergelijking met de vereisten bij specialisatieverenigingen.
4. De algemene raad onderbouwt in de CvA-notitie de argumenten tegen het combineren van de verschillende vormen van kwaliteitstoetsen.
5. De algemene raad geeft in de toelichting van de kwaliteitstoetsen uitleg over wat wordt verstaan onder hiërarchisch gelijkwaardige professionals.
6. De algemene raad bekijkt de suggestie bij kwaliteitstoetsen om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast i.v.m. de selectie van dossiers en het buiten de selectie laten van dossiers met bijzondere persoonsgegevens.

Deze vragen / actiepunten worden hieronder beantwoord.

Ad 1. Invulling kwaliteitstoetsen, vormen van gestructureerde feedback

De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan gestructureerde feedback door middel van intervisie, peer review of gestructureerd intercollegiaal overleg. De vormen intervisie en peer review zijn al beproefde vormen van gestructureerde feedback, waarvoor opleidingen als gespreksleider en reviewer verplicht zijn. De algemene raad heeft deze vormen en voorwaarden aangehouden bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen.

Mede op basis van de inventarisatie van kwaliteitssystemen die het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden is daaraan nog een derde vorm toegevoegd, te weten gestructureerd intercollegiaal overleg. Gebleken is dat intercollegiaal overleg over de dagelijkse praktijk bij veel kantoren al plaatsvindt, alleen niet altijd gestructureerd. Met een enkele aanpassing kunnen kantoren deze overleggen structureren. Om deze vorm zo breed mogelijk te houden wordt de definitie ruimer geformuleerd dan eerder voorgesteld, zodat bijvoorbeeld ook besprekingen over dilemma's uit de dagelijkse praktijk daaronder kunnen vallen.

Gelet op de verschillen tussen de vormen peer review en intervisie aan de ene kant en gestructureerd intercollegiaal overleg aan de andere kant, acht de algemene raad het niet noodzakelijk dat voor de vorm gestructureerd intercollegiaal overleg deskundigen worden aangewezen. Ook geldt dat de inhoud van de verschillende vormen meebrengt dat van toekenning van opleidingspunten alleen sprake is bij de vormen intervisie en peer review. Ter voorkoming van verwarring zal gekozen worden voor de term 'begeleider' in plaats 'gespreksleider' voor de vorm gestructureerd intercollegiaal overleg. Ter verduidelijking van de verschillen tussen de drie vormen

van gestructureerde feedback worden de vormen intervisie en peer review in artikel 4.3a van de Voda opgenomen en gestructueerd intercollegiaal overleg in een nieuw artikel 4.3b van de Voda. Het voorstel Verzamelverordening 2016 is daarop aangepast.

Ad 2 en 6. Geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht

In reactie op de vraag vanuit het college van afgevaardigden hoe het verschoningsrecht is geregeld voor de deelnemende advocaten aan de kwaliteitstoetsen wordt verwezen naar artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet. Op grond van dit artikel is doorbreking van de geheimhoudingsplicht toegestaan.

Alleen bij de vorm peer review wordt met de inzage in dossiers de in artikel 11a van de Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat doorbroken. Artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet staat doorbreking nadrukkelijk toe en biedt tegelijkertijd een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze geheimhoudingsplicht is strafrechtelijk gesanctioneerd. Het afgeleide verschoningsrecht borgt dat de deskundige (de door de algemene raad aangewezen reviewer) niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers mededelingen te doen.

Bij de andere twee vormen van gestructureerde feedback worden geen dossiers ingezien en speelt de geheimhoudingsplicht in dat verband niet. Voor zover bij deze vormen bespreking van dossiers plaatsvindt, bepaalt de deelnemende advocaat zelf welke informatie hij verstrekt en of hem dat vrij staat.

Door het college van afgevaardigden is de suggestie gedaan om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast. De algemene raad meent dat gelet op de aan het ministerie gevraagde aanpassing van artikel 26 Advocatenwet, te weten dat het kwaliteitstoetsers wordt toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken, het niet meer nodig is bepaalde dossiers uit de beoordeling te laten in het kader van de wet bescherming persoonsgegevens.

Ad 3. Vereisten specialisatieverenigingen

Er is onderzocht welke specialisatieverenigingen gestructureerde feedback als vereiste hebben opgenomen in hun lidmaatschapsvoorwaarden. De volgende specialisatieverenigingen hebben intervisie of peer review in hun voorwaarden opgenomen of bevorderen dit:

- Vereniging van familerechtadvocaten (**vFAS**): 2 intervisiebijeenkomsten bijwonen per jaar door erkende FAS intervisiebegeleider: verplicht 6 niet-juridische punten per jaar halen;
- Vereniging van letselschade (**LSA**): verplicht 1 intervisiebijeenkomst per jaar van minimaal 2 uur en maximaal 4 uur, door gespreksleider die 2-daagse cursus heeft gevolgd bij door NOVA erkende instelling; 30 leden per jaar worden uitgekozen voor audit (externe controle door niet LSA lid);
- Vereniging van advocaten voor slachtoffers van personenschade (**ASP**): verplicht 3 keer per jaar intervisiebijeenkomsten bijwonen;
- Vereniging voor sociaal zekerheidsrecht (**SSZ**): verplicht peer review één keer in de drie jaar;
- Vereniging van arbeidsrecht advocaten (**VAAN**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging Intellectuele Eigendom Proces Advocaten (**VIEPA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging van huurrechtadvocaten (**VHA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd.

Indien de intervisiebijeenkomsten en de review in het kader van peer review voldoen aan de door de NOvA gestelde voorwaarden kunnen deze worden opgevoerd voor de (gedeeltelijke) invulling van de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a (invulling kwaliteitstoetsen). Afhankelijk van het aantal uur dat de specialisatieverenigingen verplicht stellen zullen mogelijk nog aanvullende uren aan gestructureerde feedback moeten worden deelgenomen om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a van de Voda.

Ad. 4 Combineren verschillende vormen van gestructureerde feedback

Vanuit het college van afgevaardigden is de vraag gekomen of ook een combinatie mogelijk is van de verschillende vormen van gestructureerde feedback om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen.

De algemene raad acht een combinatie van de verschillende vormen niet wenselijk. Met de invoering van de kwaliteitstoetsen wordt beoogd de kwaliteit van de advocatuur te bevorderen. Daarvoor is het van belang dat een keuze wordt gemaakt voor één van de drie vormen, zodat daarmee ook echt aan de slag kan worden gegaan. Voor de vormen intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg moeten groepen worden gevormd die verschillende keren, minimaal tweemaal maar bij voorkeur vaker per jaar, bij elkaar komen. Gelet op de duur van de verplichting, die slechts ziet op acht uur per jaar, zal het combineren van verschillende vormen ten koste gaan van de continuïteit en derhalve ook van de kwaliteit. Ook de vorm peer review, waarbij beoordeling plaats heeft van vijf dossiers in vier uur, leent zich niet voor een combinatie met de andere twee vormen.

Ad 5. Hiërarchisch gelijkwaardige professionals

Ter verduidelijking van het begrip 'hiërarchische gelijkwaardige professionals' wordt in de toelichting de volgende passage toegevoegd:

Intervisie

Intervisie is een geregeld gestructureerd overleg in een groep van advocaten werkzaam op de dezelfde rechtsgebieden, waarin dilemma's worden ingebracht door de deelnemers die zien op de houding en het gedrag van de advocaat. Met 'hiërarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers. Intervisie is niet bedoeld om de juridische inhoud van een dossier te bespreken. Voor het geval wel vertrouwelijke informatie wordt gedeeld is bepaald dat de gespreksleider aangemerkt wordt als deskundige, zodat de in artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet geregelde geheimhoudingsplicht van toepassing is.

De raad van advies heeft advies uitgebracht conform artikel 32a, tweede lid, van de Advocatenwet (bijlage 2 en 3).

De raad van advies beschouwt de voorgenomen wijzigingen in het geheel genomen helder en adviseert derhalve positief over de Verzamelverordening 2016. **Buiten reikwijdte verzoek**

[Redacted text block]

De adviescommissie regelgeving heeft advies uitgebracht inzake de Verzamelverordening 2016 conform artikel 2.17, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur (bijlage 4).

De adviescommissie komt tot een positief advies, maar heeft enkele wetstechnische opmerkingen. Deze zijn alle overgenomen in het voorstel Verzamelverordening 2016. **Buiten reikwijdte verzoek**

[Redacted text block containing multiple lines of blacked-out content]

De adviescommissie regelgeving heeft daarnaast advies uitgebracht over de onderdelen inzake kwaliteitstoetsen (bijlage 5).

De adviescommissie doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten) systematiek te komen. De algemene raad ziet de kwaliteitstoetsen als losstaand ten opzichte van de opleidingspunten. Het is dus mogelijk dat een advocaat niet voldoet aan de norm van kwaliteitstoetsen, omdat bijvoorbeeld slechts twee uur peer review is gevolgd, dat wel twee opleidingspunten kunnen worden opgevoerd. De toelichting is hierop verduidelijkt.

Voorts wordt aandacht gevraagd voor de voorbereiding van de nieuwe systematiek door de advocaat. Om die reden is een gedifferentieerde inwerkingtreding opgenomen. Hierdoor kan direct met de implementatie worden gestart, terwijl de verplichting later in werking treedt.

Daarnaast is geadviseerd de bevoegdheden van de deskundigen duidelijk te maken. De algemene raad zal dit opnemen in een beleidsregel om de gewenste duidelijkheid te verschaffen. De vereisten om te kwalificeren als deskundige worden opgenomen in de Roda. Omwille van wetstechnische reden is de deskundige niet toegevoegd in de definities (aangezien normen bij voorkeur niet in de definities worden opgenomen), maar in de tekst van artikel 4.3a.

Ten aanzien van de opleidingspunten wordt geadviseerd de gestructureerde feedback in een apart lid op te nemen en tekstueel aan te passen. Voorts wordt geadviseerd de ‘andere activiteiten’ ongewijzigd te laten. Deze adviezen zijn overgenomen.

Het dekenberaad heeft een uitvoerings- en handhavingstoets uitgevoerd.

Buiten reikwijdte verzoek

Verder merken de deken op dat in het kader van de gestructureerde feedback (onderdeel Sa in het nieuwe voorstel) niet duidelijk is of aan de drie aangegeven vormen cumulatief dan wel alternatief dient te worden deelgenomen. Het dekenberaad suggereert om na ieder onderdeel het woord “of” op te nemen. De algemene raad neemt deze suggestie over.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Overzicht van wijzigingen ten opzichte van het eerdere besproken voorstel

De diverse adviezen hebben geleid tot de nodige aanpassingen in het voorstel. Omwille van de transparantie is het volgende overzicht van materiele wijzigingen opgesteld.

onderdeel	Nieuw, gewijzigd of ingetrokken
Aa en Sa	nieuw ingevoegd; technische wijziging
Ab en Sb	nieuw ingevoegd; reeds aangekondigde invoeging kwaliteitstoetsen
C en S	gewijzigd naar aanleiding advies adviescommissie regelgeving
M	ingetrokken naar aanleiding gesprek redactie Advocatenblad
R	nieuw artikel 2.36g ingevoegd n.a.v. nader onderzoek en overleg SOTA
T	gewijzigd naar aanleiding vragen CvA, advies adviescommissie regelgeving
U	ingetrokken naar aanleiding advies adviescommissie regelgeving
Y en Za	Ingevoegd en gewijzigd naar aanleiding vragen CvA en HR

Overgangsrecht en inwerkingtreding

Buiten reikwijdte verzoek

De inwerkingtreding is voorzien met ingang van 1 juli 2017. Dit is een vast verandermoment voor wijziging van de Verordening op de advocatuur. De verordening treedt gefaseerd in werking voor wat betreft het onderdeel kwaliteitstoetsen en opleidingspunten. De inwerkingtreding van deze artikelen is afhankelijk van aanpassing van artikel 26 van de Advocatenwet in verband met het waarborgen van de privacy. Voor de opleidingspunten ligt het voor de hand deze regeling per kalenderjaar inwerking te laten treden.

Communicatie

De Verzamelverordening 2016 wordt na vaststelling gepubliceerd in de Staatscourant en er wordt aandacht gegeven aan de wijzigingen via het Advocatenblad, de Orde-berichten en de website. De wijzigingen zullen ook worden meegenomen in het nieuwe Vademecum dat volgend jaar zal verschijnen.

Artikelsgewijs

Onderdelen A, G, H, I, J en K (inzake Nederlandse delegatie CCBE)

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdelen Aa en Sb (kwaliteitstoetsen)

De algemene raad doet het voorstel de kwaliteitstoetsen in te richten in de vorm van gestructureerde feedback. Zie daarvoor ook de notities tijdens de eerdere besprekingen in het college van afgevaardigden. De keuze voor de vormen van gestructureerde feedback – zijnde intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg – is mede tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van bestaande kwaliteitssystemen. Met deze keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback. De algemene raad stelt voor, mede naar aanleiding van de vorige bespreking, deze vormen van kwaliteitstoetsen, inclusief het minimum aantal uren, op te nemen in de verordening. Daarnaast wordt het aantal opleidingspunten dat met kwaliteitstoetsen kan worden behaald in de verordening opgenomen. De algemene raad heeft de bevoegdheid deskundigen aan te wijzen, waarover de algemene raad voornemens is een beleidsregel vast te stellen met de ervarings- en opleidingsvereisten, dan wel deze vereisten in de Regeling op de advocatuur op te nemen.

In artikel 1.1 wordt de definitie gegeven van enkele vormen van gestructureerde feedback. Deze vormen komen terug in artikel 4.3a en 4.3b. In deze artikelen is de norm opgenomen voor de advocaat, inclusief het minimale aantal uren dat de verplichting inhoudt. Het uitgangspunt is dat verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen een extra verplichting is naast reeds bestaande verplichtingen inzake kwaliteitsbevordering.

Daarnaast wil de algemene raad bereiken dat advocaten bekend gaan worden met de vormen van gestructureerde feedback. Daarvoor is het van belang dat meerdere keren per jaar wordt deelgenomen. De voorgestelde acht uur per jaar, die kan worden ingevuld door tweemaal per jaar vier uur of viermaal per jaar twee uur, is goed in te passen in de bestaande praktijk. Zo zijn veel advocaten reeds betrokken bij gestructureerde feedback via specialisatieverenigingen. Zij kunnen hiermee doorgaan en dit - afhankelijk van de reeds bestaande verplichting vanuit de specialisatievereniging - uitbreiden. De advocaten die nog geen ervaring hebben met gestructureerde feedback kunnen kiezen voor de 'lichtere' vorm, waarvoor geen opleiding nodig is en eenvoudig op kantoor kan worden gerealiseerd. Veelal vinden op kantoren al diverse interne overleggen plaats over zaken, jurisprudentie etc. Met enkele aanpassingen kunnen dergelijke overleggen worden omgevormd tot gestructureerd intercollegiaal overleg.

De vormen intervisie en peer review wordt puntwaardig. Zie hieronder bij onderdeel T.

Onderdelen B, C, D, E, F, O, Q, V, W, X, Z, DD en EE (evaluatie civiele cassatie)

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Onderdeel L (commissie disciplinaire rechtspraak)

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Onderdeel M (redactieraad Advocatenblad)

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Onderdeel N (verslag commissie civiele cassatie)

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Onderdeel P (grondslag nadere regels categorie-indeling)

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Onderdeel R (subsidie ondersteuning tuchtcolleges)

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel S (beëindiging toelating tot de beroepsopleiding)

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel T (compensatie en grondslag nadere regels opleidingsactiviteiten)

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel U (herintredersregeling)

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel Y, AA (praktijkeisen 'advocaat bij de Hoge Raad' in burgerlijke zaken)

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel BB (aanhalingstekens bij 'advocaat bij de Hoge Raad').

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel CC

Buiten reikwijdte verzoek

119

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	: leden van het college van afgevaardigden
Cc	: n.v.t.
Van	: de algemene raad
Datum	: 7 juni 2017
Betreft	: Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	: 100997
Bijlagen	: 1. voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen 2. voorstel Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen 3. advies van de raad van advies 4. advies van de adviescommissie regelgeving

Aanleiding

- In het nog niet in werking getreden (nieuwe) artikel 26 van de Advocatenwet is een wettelijke opdracht opgenomen kwaliteitstoetsen bij advocaten uit te voeren. Bij of krachtens verordening worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van kwaliteitstoetsen.
- Het college van afgevaardigden beraadslaagt over voorstellen tot wijziging van de verordening op grond van 28, tweede lid, van de Advocatenwet.

Verzoek

Het college van afgevaardigden wordt verzocht de Verzamelverordening 2016 vast te stellen.

Omwille van een doelmatige en doeltreffende bespreking wordt verzocht eventuele vragen en/of opmerkingen voorafgaand aan de vergadering schriftelijk door te geven aan de algemene raad.

Kernpunten

- Het onderdeel kwaliteitstoetsen is op verzoek van het college van afgevaardigden uit de Verzamelverordening 2016 gehaald en wordt nu in een separate verordening 'Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen' ter goedkeuring voorgelegd.
- De door het college van afgevaardigden gestelde vragen tijdens de vergadering van 19 april jl. en de door de adviescommissies gegeven adviezen zijn in de voorbereiding van het voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen meegenomen. Een verantwoording daarvan is in onderstaande toelichting opgenomen.
- Ten opzichte van de vorige bespreking in het college van afgevaardigden zijn enkele wijzigingen aangebracht herkenbaar door track changes.
- Met het oog op een effectieve behandeling tijdens de collegevergadering verzoekt de algemene u om vragen of (tekstuele) opmerkingen uiterlijk 2 dagen voor de CvA vergadering naar het secretariaat@advocatenorde.nl te sturen.

Toelichting

Inleiding

De wetgever heeft in de Wet positie en toezicht advocatuur een wijziging opgenomen ten aanzien van artikel 26 van de Advocatenwet. Door dit artikel wordt een wettelijke taak in het leven geroepen om kwaliteitstoetsen te verrichten bij advocaten. De wijziging is nog niet in werking getreden, maar vanwege de nodige voorbereidingen ten behoeve van de invoering van de kwaliteitstoetsen legt de algemene raad nu de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen ter besluitvorming aan uw college voor.

Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens, geldt een strenger regime dan ‘reguliere’ persoonsgegevens. In artikel 16 van de Wet bescherming persoonsgegevens is bepaald dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is, tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Dit kan artikel 26 van de Advocatenwet zijn. Om dit zeker te stellen heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie aangegeven artikel 26 van de Advocatenwet te willen verduidelijken. Het is echter nog niet duidelijk op welke termijn dit zal zijn gerealiseerd. De tekst van het nog niet gewijzigde artikel 26 luidt als volgt.

“Artikel 26

- 1. De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.*
- 2. Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen 5:12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.*
- 3. Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.*
- 4. Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.”*

Het voorstel kwaliteitstoetsen is eerder opgenomen geweest in de Verzamelverordening 2016. Op verzoek van uw college zijn de onderdelen die zien op de kwaliteitstoetsen daaruit gehaald en worden deze nu via een separate verordening aan u voorgelegd.

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de beweegredenen en keuzes voor het voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (bijlage 1) en de Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen (bijlage 2). Voorts is bijgevoegd het advies van de raad van advies (bijlage 3) en de adviescommissie regelgeving (bijlage 4).

§ 1 Hoofdpijnen van het voorstel

Via de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen is de inrichting van de kwaliteitstoetsen zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback. Zie hiervoor ook de eerdere notities aan uw college van 23 maart 2016, 29 juni 2016, 29 september 2016, 7 december 2016 en 19 april 2017¹.

De keuze voor de drie vormen van gestructureerde feedback - intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg - is mede tot stand gekomen op basis van de inventarisatie

¹ De notities zijn te raadplegen via Mijn Orde / tabblad documenten / map CvA vergaderstukken/ 20160322 - CvA 23 maart 2016-07 notitie inrichting kwaliteitstoetsen, 20160629 - CvA 29 juni 2016-05 notitie inrichting kwaliteitstoetsen, 20160929 - CvA 29 september 2016-06 notitie nadere inrichting kwaliteitstoetsen, CvA notitie 23 november 2016, agendapunt 10 en CvA notitie 5 april 2017 inzake agendapunt 7 Verzamelverordening 2016.

van bestaande kwaliteitssystemen binnen en buiten de advocatuur. Met de uiteindelijke keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.

§ 2 Verhouding tot nationale wetgeving

In het nog niet in werking getreden artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet is bepaald dat bij of krachtens verordening nadere regels betreffende het verrichten van kwaliteitstoetsen door deskundigen aangewezen door de algemene raad worden gesteld. De grondslag van de verplichting voor advocaten om deel te nemen aan kwaliteitstoetsen is artikel 28, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Advocatenwet. In de Verordening op de advocatuur worden de vormen van kwaliteitstoetsen met de minimale verplichting opgenomen. Daarnaast wordt het aantal opleidingspunten dat met de kwaliteitstoetsen kan worden behaald in de verordening opgenomen.

In de Regeling op de advocatuur worden nadere regels gesteld over enkele uitvoeringsvereisten aan de vormen van gestructureerde feedback, zoals het aantal deelnemers, de verslaglegging en de precieze taak van de reviewer, gespreksleider of begeleider. Gelet op de intensieve betrokkenheid van uw college en conform hetgeen tijdens de vorige vergadering is besproken is het voorstel Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen bijgevoegd (bijlage 2).

De algemene raad heeft de bevoegdheid deskundigen aan te wijzen. Deze deskundigen als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet moeten aan bepaalde vereisten voldoen. De algemene raad is voornemens een beleidsregel vast te stellen, zodat voor een ieder duidelijk wordt waaraan (ervaring, opleiding en registratie) een deskundige moet voldoen.

§ 3 Gevolgen van de Verzamelverordening

De invoering van de kwaliteitstoetsen schept een nieuwe verplichting voor advocaten. Advocaten en advocatenkantoren zullen netwerken van gestructureerde feedback moeten gaan vormen. De reviewers en gespreksleiders moeten een cursus volgen. Voor de deelnemers geldt dat er een minimum aantal uren per jaar aan deze vorm van kwaliteitsbevordering moet worden besteed.

§ 4 Toezicht en handhaving

De deken van de orde van advocaten in het arrondissement is belast met het toezicht op de naleving van de normen in de Verordening op de advocatuur. Het dekenberaad heeft daarom een uitvoerings- en handhavingstoets uitgevoerd op het voorstel tot invoering van de kwaliteitstoetsen.

De dekens constateren dat de tekst van thans artikel 4.3a van de Wijzigingsverordening onvoldoende duidelijk maakt of aan de verschillende vormen van gestructureerde feedback cumulatief of alternatief moet worden deelgenomen. Hierop is de tekst aangepast door het woord 'of' toe te voegen. Het betreft een alternatieve verplichting.

Daarnaast merken de dekens op dat voor intervisie, blijkens de Wijzigingsregeling, geen verslaglegging is vereist, terwijl dit voor de andere vormen wel een vereiste is. Voorts worden er geen eisen gesteld aan het bewijs van deelname. De vraag is of hierbij ook een aanwezigheidsregistratie is vereist. Naar aanleiding van deze opmerking is het voorstel aangepast; ook voor intervisie is een lichte vorm van verslaglegging vereist.

Tot slot geven de dekens aan dat in het kader van de opleidingspunten lijkt alsof voor zowel peer review als voor intervisie punten kunnen worden behaald. Dit is juist; als een advocaat vier uur deelneemt aan peer review en vier uur aan intervisie, dan kan de advocaat acht opleidingspunten

opvoeren. Op basis van de vier uur peer review voldoet de advocaat tevens aan de vereisten in het kader van de kwaliteitstoetsen. De vereisten van opleidingspunten en de vereisten van kwaliteitstoetsen staan derhalve los van elkaar.

§ 5 Uitgebrachte adviezen

De algemene raad heeft het conceptvoorstel voorgelegd aan de raad van advies (bijlage 3) en de adviescommissie regelgeving (bijlage 4).

Het komt de raad van advies voor dat de voorgestelde vormen van gestructureerde feedback geen of minder element van verantwoording bevatten en voornamelijk gericht zijn op afstemming en overleg. Daar komt bij dat de keuze en inrichting tamelijk vrijblijvend zijn. Het lijken daarmee - ook in de zwaarste vorm - vrij minimalistische vormen van kwaliteitstoetsing te zijn. De raad van advies beveelt de algemene raad aan er zorg voor te dragen dat er voldoende aandacht wordt besteed aan verschillende elementen van professionaliteit, omdat kwaliteit meer is dan alleen het beheersen van vakinhoudelijke kennis. Zo kan worden meegenomen in de kwaliteitstoetsing het opstellen van een ontwikkelplan of de manier van optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep.

De raad van advies heeft begrip voor de keuze van de algemene raad om nu een eerste stap te zetten. De raad van advies stelt zich echter voor dat het uiteindelijk niet bij deze eerste stap zal kunnen blijven en op basis van ervaringen tot nadere inrichting van de kwaliteitstoetsen kan worden gekomen. Dat past bij de maatschappelijke tendens en volgens de raad van advies bij een adequate reactie daarop door de beroepsgroep.

De algemene raad zal de advocaten uiteraard ondersteunen in de uitvoering van de kwaliteitstoetsen door onder andere aandacht te vragen voor de verschillende elementen van kwaliteit en professionaliteit.

De adviescommissie regelgeving doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten) systematiek te komen. De algemene raad ziet de kwaliteitstoetsen als losstaand ten opzichte van de opleidingspunten. Het is dus mogelijk dat een advocaat niet voldoet aan de norm van kwaliteitstoetsen, omdat bijvoorbeeld slechts twee uur peer review is gevolgd. De advocaat kan dan wel twee opleidingspunten opvoeren. De algemene raad heeft hierop de toelichting verduidelijkt.

Voorts wordt aandacht gevraagd voor de implementatie; advocaten moeten de tijd krijgen voor de nodige voorbereidingen. De algemene raad heeft mede daarom een gedifferentieerde inwerkingtredingsbepaling opgenomen. De advocaten kunnen met de voorbereidingen beginnen, zodra de Wijzigingsverordening is vastgesteld. De inwerkingtreding volgt dan later.

De adviescommissie adviseert de bevoegdheden van de deskundigen duidelijk te maken. Aangezien de algemene raad de deskundigen moet aanwijzen zal dit worden verduidelijkt in de beleidsregel en de aanwijzingsbeschikking. De suggestie om in de definities op te nemen dat een reviewer en gespreksleider een deskundige is als bedoeld in artikel 26 van de Advocatenwet is niet overgenomen. Het heeft de voorkeur de verbindende normen op te nemen in de materiele bepaling en niet (verscholen) in de definities.

Ten aanzien van de opleidingspunten wordt geadviseerd de gestructureerde feedback in een apart artikelonderdeel op te nemen en tekstueel aan te passen. Dit advies is overgenomen.

§ 6 Vragen vanuit uw college

Tijdens de verschillende behandelingen van dit onderwerp in uw college zijn diverse vragen naar boven gekomen. Omwille van het overzicht zijn de diverse vragen hieronder (opnieuw) beantwoord.

§ 6.1 Invulling kwaliteitstoetsen en verhouding vereisten specialisatieverenigingen

Uw college heeft gevraagd te verduidelijken hoe de vormen van kwaliteitstoetsen tot stand is gekomen en hoe de vereisten zich verhouden ten opzichte van de vereisten van de specialisatieverenigingen.

De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan gestructureerde feedback door middel van intervisie, peer review of gestructureerd intercollegiaal overleg. De vormen intervisie en peer review zijn al beproefde vormen van gestructureerde feedback, waarvoor opleidingen als gespreksleider en reviewer verplicht zijn. De algemene raad heeft deze vormen en voorwaarden aangehouden bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen.

Mede op basis van de inventarisatie van kwaliteitssystemen is daaraan nog een derde vorm toegevoegd, te weten gestructureerd intercollegiaal overleg. Gebleken is dat intercollegiaal overleg over de dagelijkse praktijk bij veel kantoren al plaatsvindt, alleen niet altijd gestructureerd. Met een enkele aanpassing kunnen kantoren deze overleggen structureren.

Er is onderzocht welke specialisatieverenigingen gestructureerde feedback als vereiste in hun lidmaatschapsvoorwaarden hebben opgenomen. De volgende specialisatieverenigingen hebben intervisie of peer review in hun voorwaarden opgenomen of bevorderen dit:

- Vereniging van familerechtadvocaten (**vFAS**): 2 intervisiebijeenkomsten bijwonen per jaar door erkende FAS intervisiebegeleider: verplicht 6 niet-juridische punten per jaar halen;
- Vereniging van letselschade (**LSA**): verplicht 1 intervisiebijeenkomst per jaar van minimaal 2 uur en maximaal 4 uur, door gespreksleider die 2-daagse cursus heeft gevolgd bij door NOvA erkende instelling; 30 leden per jaar worden uitgekozen voor audit (externe controle door niet LSA lid);
- Vereniging van advocaten voor slachtoffers van personenschade (**ASP**): verplicht 3 keer per jaar intervisiebijeenkomsten bijwonen;
- Vereniging voor sociaal zekerheidsrecht (**SSZ**): verplicht peer review één keer in de drie jaar;
- Vereniging van arbeidsrecht advocaten (**VAAN**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging Intellectuele Eigendom Proces Advocaten (**VIEPA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging van huurrechtadvocaten (**VHA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd.

Indien de intervisiebijeenkomsten en de review in het kader van peer review voldoen aan de door de NOvA gestelde voorwaarden kunnen deze worden opgevoerd voor de (gedeeltelijke) invulling van de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a (invulling kwaliteitstoetsen). Afhankelijk van het aantal uur dat de specialisatieverenigingen verplicht stellen zullen mogelijk nog aanvullende uren aan gestructureerde feedback moeten worden deelgenomen om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a van de Voda.

§ 6.2 Privacy, geheimhouding en verschoningsrecht

Vanuit uw college zijn vragen gesteld of de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de geheimhoudingsplicht niet in de weg staan aan de inzage in dossiers.

Allereerst wordt geconstateerd dat artikel 26 van de Advocatenwet doorbreking van de geheimhoudingsplicht toestaat; de inzage in dossiers (alleen bij peer review) levert daarom geen schending op van de in artikel 11a van de Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat. Daarnaast regelt dit artikel een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze (afgeleide) geheimhoudingsplicht is strafrechtelijk gesanctioneerd. Het afgeleide verschoningsrecht borgt dat de deskundige, de door de algemene raad aangewezen gespreksleider of reviewer, niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers mededelingen te doen.

Bij intervisie of gestructureerd intercollegiaal overleg worden geen dossiers ingezien en speelt de geheimhoudingsplicht in dat verband niet. Voor zover bij deze vormen bespreking van dossiers plaatsvindt, bepaalt de deelnemende advocaat zelf welke informatie hij verstrekt en of hem dat vrij staat.

Met betrekking tot de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), die van toepassing is op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en ook op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn of zullen worden opgenomen, wordt opgemerkt dat de terbeschikkingstelling van gegevens door advocaten aan reviewers voor een peer review kwalificeert als verwerking in de zin van de Wbp. Iedere vorm van terbeschikkingstelling valt immers onder het verwerkingsbegrip. De cliëntdossiers zullen veelal persoonsgegevens bevatten, aangezien onder dat begrip alle gegevens vallen betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare persoon.

Voor de vraag of de verwerking van persoonsgegevens bij peer review in overeenstemming is met de Wbp moet een onderscheid gemaakt worden tussen reguliere persoonsgegevens en bijzondere persoonsgegevens, bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens.

De Wbp staat niet in de weg aan het uitvoeren van peer reviews voor zover daarbij geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. De door de Wbp vereiste grondslag kan worden gevonden in artikel 8, onderdeel e, van de Wbp ("de verwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan"). Voor de goede vervulling van de publiekrechtelijke taak door de algemene raad is de terbeschikkingstelling van gegevens uit cliëntdossiers aan de aangewezen deskundigen noodzakelijk. De publiekrechtelijke taak betreft de verantwoordelijkheid van de algemene raad voor de uitvoering van de kwaliteitstoetsen. Ook artikel 9 van de Wbp, dat bepaalt dat persoonsgegevens niet voor een ander doel mogen worden verwerkt dan waarvoor deze in eerste instantie zijn verkregen, staat niet in de weg aan de verwerking van persoonsgegevens door deskundigen in het kader van peer reviews.

Hiervoor is van belang dat de aanvaardbaarheid van de verdere verwerking (de terbeschikkingstelling van de gegevens) met de invoering van artikel 26 Advocatenwet is geregeld. Dit betekent dat voor zover geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt de daarmee gemoeide verwerking in lijn is met de Wbp. Daarbij is enerzijds van belang dat met de gekozen opzet van peer review de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer tot een minimum wordt beperkt. Er vindt uitsluitend op locatie inzage in cliëntdossiers plaats, verstrekking van dossiers aan deskundigen is niet aan de orde, evenmin worden persoonsgegevens uit de dossiers vastgelegd of

bewaard in een verslag van de peer review of iets dergelijks. Daarnaast zijn maximale waarborgen getroffen in de vorm van een nadrukkelijk in de wet neergelegd afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht.

Voor bijzondere persoonsgegevens geldt een strenger regime en is strikt genomen een wettelijke grondslag nodig. In artikel 16 van de Wbp is bepaald dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is, tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Het ligt in de rede om artikel 26 Advocatenwet aan te merken als een bijzondere regeling die in de plaats komt van het in artikel 16 van de Wbp neergelegde verbod. Daarbij is van belang dat met de gekozen opzet van peer review vanuit het perspectief van de Wbp niet verder gaat dan strikt noodzakelijk: er zal sprake zijn van een minimale inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (geen verstrekking van dossiers, geen vastlegging van (bijzondere) persoonsgegevens), terwijl de inbreuk met maximale waarborgen is omgegeven (afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht).

Mogelijk wordt artikel 26 van de Advocatenwet in rechte niet als afdoende wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de kwaliteitstoetsing aangemerkt. Om deze reden spant het ministerie van V&J zich in om artikel 26 van de Advocatenwet te verduidelijken. Daarnaast geeft het voorstel de advocaat de keuze tussen de verschillende vormen van gestructureerde feedback. Er zijn dus alternatieven voor peer review.

Door het college van afgevaardigden is de suggestie gedaan om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast. De algemene raad meent dat gelet op de aan het ministerie gevraagde aanpassing van artikel 26 Advocatenwet, te weten dat het kwaliteitstoetsers wordt toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken, het niet meer nodig is bepaalde dossiers uit de beoordeling te laten in het kader van de wet bescherming persoonsgegevens.

§ 6.3 Benoeming deskundigen

Uw college heeft gevraagd of het niet aanwijzen van begeleiders als deskundigen bij gestructureerd intercollegiaal overleg conform artikel 26 van de Advocatenwet is.

Het voorstel gaat voor de invulling van kwaliteitstoetsen uit van twee vormen: peer review en intervisie. Dat zijn de kwaliteitstoetsen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet. Daarom zijn deze twee vormen opgenomen in artikel 4.3a betreffende kwaliteitstoetsen. In dat artikel is ook opgenomen dat deze twee vormen moeten plaatsvinden met een deskundige. De inrichting van de kwaliteitstoetsen op deze manier geeft advocaten de gelegenheid zelf de kwaliteit te bevorderen, waardoor de administratieve lasten het laagste zijn ten opzichte van alternatieven.

Daarnaast is, op verzoek van uw college, een lichte variant ontwikkeld om de administratieve lasten voor advocaten nog verder te verminderen. Dit is gestructureerd intercollegiaal overleg geworden. Hiermee wordt aangesloten bij binnen kantoren reeds bestaande overleggen voor de beoogde kwaliteitsimpuls. Daarnaast worden advocaten op deze manier bekend gemaakt met peer review en intervisie. Gestructureerd intercollegiaal overleg is dus ondersteunend aan de ontwikkeling van de kwaliteitstoetsen, maar geldt zelf niet als kwaliteitstoets. Teneinde dit nog verder te benadrukken is gestructureerd intercollegiaal overleg in een apart artikel opgenomen (artikel 4.3b).

Een strikte lezing van artikel 26 van de advocatenwet geeft de algemene raad de verantwoordelijkheid om kwaliteitstoetsen bij advocaten uit te voeren. De verplichting om deel te nemen aan kwaliteitstoetsen is daarbij opgenomen in de verordening. Er is voor gekozen die

verplichting duidelijk te maken voor peer review en intervisie en de lichte variant als toegestaan alternatief te presenteren ("in plaats van"; artikel 4.3b). Het alternatief kan in de verordening worden opgenomen, vanwege het opnemen van de verplichting die eveneens in de verordening wordt opgenomen.

Er zijn een tweetal andere richtingen denkbaar; het opnemen van gestructureerd intercollegiaal overleg als kwaliteitstoets en een ruimere lezing van artikel 26 van de Advocatenwet.

In het eerste geval wordt de kwaliteitstoets dermate licht dat de waarde ervan onder het wettelijk beoogde effect valt. Gezien het advies van de raad van advies komt nu al de vraag op of dat met het huidige voorstel al niet het geval is. Zoals gezegd beoogt de lichte variant slechts advocaten bekend te maken met peer review en intervisie en daarvoor heeft de raad van advies begrip. Voorts wordt, bij het kwalificeren van gestructureerde intercollegiaal overleg als kwaliteitstoets, het verschil met intervisie zo klein dat de onderscheidende waarde teniet gaat. Daarmee wordt ofwel het doel van bekendmaking van advocaten met kwaliteitstoetsen ofwel het wettelijk beoogde effect niet bereikt.

De tweede denkrichting, een ruimere lezing van artikel 26 van de Advocatenwet, leidt tot de gedachte dat iedere advocaat verplicht is deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Dan is de verplichting bij wet gegeven en geeft artikel 4.3a slechts 'nadere regels', zoals de wet voorschrijft. In dat geval zou artikel 4.3b als alternatief moeten komen te vervallen.

Naast bovenstaande formele argumenten zijn er ook materiele argumenten om slechts bij peer review, en in mindere mate bij intervisie, deskundigen aan te wijzen. Bij peer review en in mindere mate bij intervisie is het van belang dat de geheimhoudingsplicht is geregeld. Bij peer review worden immers dossiers besproken en bij intervisie staat het eigen functioneren centraal in het kader van de praktijkuitoefening. Daarom worden reviewers en gespreksleiders aangewezen als deskundigen. Deze deskundigen worden geregistreerd nadat een opleiding is gevolgd. Voor gestructureerd intercollegiaal overleg, waarbij (slechts) vraagstukken uit de dagelijkse praktijk worden besproken en vermoedelijk binnen kantoorverband, zou de geheimhoudingsplicht niet moeten spelen. Hiervoor hoeven namelijk geen gegevens te worden besproken die onder de geheimhoudingsplicht vallen. Daarom is het ook niet nodig hiervoor een deskundige aan te wijzen.

§ 6.4 Opleidingspunten kwaliteitstoetsen

De vormen intervisie en peer review komen in aanmerking voor opleidingspunten. De gedachte daarachter is dat intervisie en peer review beproefde vormen van gestructureerde feedback zijn die nu ook voor opleidingspunten in aanmerking komen indien aan de voorwaarden wordt voldaan. Wel wordt een maximum aan het aantal punten dat kan worden opgevoerd gesteld teneinde ook het uitgangspunt dat de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen bovenop bestaande verplichtingen komt te handhaven.

Het aantal punten dat voor intervisie of peer review kan worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten wordt gemaximeerd tot vier niet-juridische opleidingspunten per jaar. Dat betekent dat indien in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen gekozen wordt voor bijvoorbeeld de vorm intervisie in totaal acht uur per jaar aan intervisie moet worden deelgenomen. Van die acht uur mag de advocaat vier uur opvoeren voor vier niet-juridische opleidingspunten. Voor de uren die de advocaat per jaar meer aan intervisie besteedt dan vier, in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen of anderszins, geldt dat deze niet kunnen worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten.

De opleidingspunten staan derhalve los van de verplichting deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Indien een advocaat twee uur per jaar aan peer review doet kan hij wel twee niet-juridische punten opvoeren. Deze advocaat heeft dan echter niet voldaan aan het vereiste van de kwaliteitstoets, omdat voor peer review geldt dat hieraan minimaal vier uur per jaar moet worden deelgenomen. Ook geldt dat de inhoud van de verschillende vormen meebrengt dat van toekenning van opleidingspunten alleen sprake is bij de vormen intervisie en peer review. Het gestructureerde intercollegiale overleg geldt als een lichte vorm van intervisie en moet niet via opleidingspunten worden gestimuleerd vanwege het beperktere effect op de kwaliteitsbevordering.

§ 6.5 Combineren verschillende vormen van gestructureerde feedback

Vanuit uw college is de vraag gesteld of ook een combinatie mogelijk is van de verschillende vormen van gestructureerde feedback om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen.

Bij de invulling van de kwaliteitstoetsen heeft de algemene raad er bewust voor gekozen dat advocaten kunnen kiezen uit drie verschillende vormen van gestructureerde feedback. Met de voorgestelde drie vormen wordt voldoende ruimte geboden om reeds bestaande initiatieven te handhaven en uit te breiden. Het doel van de kwaliteitstoetsen is bevordering van de kwaliteit. Vanuit die gedachte is het van belang dat na de gemaakte keuze voor één van de drie vormen, daarmee serieus aan de slag wordt gegaan. Een combinatie van de verschillende vormen is niet mogelijk, omdat anders onvoldoende inhoud kan worden gegeven aan de gekozen vorm.

Alle drie de vormen zijn verschillend van aard qua inhoud en vorm en voor alle drie geldt een minimale besteding per jaar. Voor de vormen intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg moeten groepen worden gevormd die verschillende keren, minimaal tweemaal maar bij voorkeur vaker per jaar, bij elkaar komen gedurende minimaal acht uur per jaar. Ook de vorm peer review, waarbij beoordeling plaats heeft door een reviewer van vijf dossiers in vier uur, is een minimale verplichting van vier uur.

Dat betekent dat aan de verplichting niet kan worden voldaan door de verschillende vormen zodanig te combineren zodat niet aan één van de twee vormen aan de minimale verplichting wordt voldaan. Met andere woorden: voor de verplichting inzake kwaliteitstoetsen kan twee uur peer review niet worden aangevuld met zes uur intervisie. Na vier uur peer review is voldaan aan de eis waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen.

§ 6.6 Hiërarchisch gelijkwaardige professionals

Vanuit uw college is de vraag gesteld wat moet worden verstaan onder hiërarchisch gelijkwaardige professionals.

Met 'hiërarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers.

§ 6.7 Eenduidigheid van begrippen tussen Voda en Roda

Uw college heeft geconstateerd dat begrippen in de Voda en de Roda mogelijk niet eenduidig zijn. Het voorstel is hierop nagelopen en aangepast.

§ 6.8 Nadere regels door de algemene raad

Tijdens de laatste vergadering is opgemerkt dat niet kon worden ingestemd met het voorstel, omdat de nadere regels op grond van 4.3a, tweede lid, en 4.3b, tweede lid, niet bekend zouden zijn. De algemene raad neemt alle nadere regels op in de Regeling op de advocatuur. Het voorstel daarvan is bijgevoegd in bijlage 2. Gezien de betrokkenheid van uw college bij dit onderwerp zal de algemene raad het college uiteraard betrekken bij eventuele toekomstige aanpassingen.

§ 7 Inwerkingtreding

In de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen is een flexibele inwerkingtredingsbepaling opgenomen. De inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening is immers afhankelijk van aanpassing van artikel 26 van de Advocatenwet in verband met het waarborgen van de privacy. Met inwerkingtreding van de onderdelen inzake kwaliteitstoetsen wordt gewacht totdat artikel 26 Advocatenwet is aangepast en in werking is getreden

De voorbereidingen tot invoering van het systeem vergen echter enige tijd, zodat vaststelling door uw college wenselijk is.

§ 8 (Financiële) gevolgen van de kwaliteitstoetsen voor de balie

Door de invoering van de kwaliteitstoetsen nemen de nalevingskosten en administratieve lasten voor de balie iets toe. Zo zullen advocaten(kantoren) netwerken van gestructureerde feedback vormen. De NOvA is graag bereid hierover met de lokale orden in overleg te treden om te bezien hoe dit het beste kan worden vormgegeven. Gespreksleiders en reviewers dienen een cursus te volgen. De NOvA zal, voor zo ver nodig, meewerken aan de ontwikkeling van een cursus voor gespreksleider en eventueel voor reviewer.

§ 9 Communicatie

De Verzamelverordening 2016 wordt na vaststelling gepubliceerd in de Staatscourant en er wordt aandacht gegeven aan de wijzigingen via het Advocatenblad, de Orde-berichten en de website. De wijzigingen zullen ook worden meegenomen in een nieuw Vademecum.

Artikelsgewijs

Onderdeel A (definities)

In artikel 1.1 wordt de definitie gegeven van enkele vormen van gestructureerde feedback. Deze vormen komen terug in artikel 4.3a en 4.3b. In deze laatstgenoemde artikelen is de norm opgenomen voor de advocaat, inclusief het minimale aantal uren dat de verplichting inhoudt. Het uitgangspunt is dat verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen een extra verplichting is naast reeds bestaande verplichtingen inzake kwaliteitsbevordering.

Onderdeel B (kwaliteitstoetsen en gestructureerd intercollegiaal overleg)

De algemene raad doet het voorstel de kwaliteitstoetsen in te richten in de vorm van gestructureerde feedback. Zie daarvoor ook de notities tijdens de eerdere besprekingen in het college van afgevaardigden. Met deze keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.

Het voorstel beoogt te bereiken dat advocaten bekend raken met de vormen van gestructureerde feedback. Daarvoor is het van belang dat meerdere keren per jaar wordt deelgenomen of het beoogde kwaliteitseffect te bereiken.

De voorgestelde acht uur per jaar, die kan worden ingevuld door tweemaal per jaar vier uur of viermaal per jaar twee uur, is goed in te passen in de bestaande praktijk. Zo zijn veel advocaten reeds betrokken bij gestructureerde feedback via specialisatieverenigingen. Zij kunnen hiermee doorgaan en dit, afhankelijk van de reeds bestaande verplichting vanuit de specialisatievereniging, uitbreiden. De advocaten die nog geen ervaring hebben met gestructureerde feedback kunnen kiezen voor de 'lichtere' vorm, waarvoor geen opleiding nodig is en eenvoudig op kantoor kan worden gerealiseerd. Veelal vinden op kantoren al diverse interne overleggen plaats over zaken, jurisprudentie, etc. Met enkele aanpassingen kunnen dergelijke overleggen worden omgevormd tot gestructureerd intercollegiaal overleg.

Onderdeel C Opleidingspunten voor kwaliteitstoetsen

Met de vormen intervisie en peer review kunnen opleidingspunten worden behaald. In artikel 4.4, vierde lid, onderdeel d (nieuw), van de Verordening op de advocatuur wordt geregeld dat advocaten opleidingspunten kunnen halen met intervisie of peer review. Deze vormen van gestructureerde feedback moeten dan wel voldoen aan de vereisten zoals omschreven in de Roda. Voorts is in de Verordening opgenomen het maximaal te behalen opleidingspunten.

BIJLAGE 1 VOORSTEL WIJZIGINGSVERORDENING KWALITEITSTOETSEN

Besluit van het college van afgevaardigden van PM houdende de wijziging van de Verordening op de advocatuur in verband met de invoering van de kwaliteitstoetsen (Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen)

Het college van afgevaardigden van de Nederlandse orde van advocaten;

gelet op artikel [en](#) 26, vierde lid, [en 28, tweede lid, onderdeel a](#), van de Advocatenwet;
gezien het voorstel van de algemene raad;
gezien het advies van de raad van advies;
gezien het advies van de adviescommissie regelgeving;

stelt de navolgende bepalingen vast:

ARTIKEL I

De Verordening op de advocatuur wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1.1 Definities wordt ingevoegd:

na de definitie van 'geheimhoudernummer':

gestructureerd intercollegiaal overleg: een gestructureerde [overlegbespreking over van vraagstukken met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering van advocaten; dilemma's en vraagstukken uit de dagelijkse praktijk van de advocaat](#);

na de definitie van 'houdster-rechtspersoon':

intervisie: een gestructureerde [en](#) periodieke [bespreking overleg in van](#) een kleine groep hiërarchische gelijkwaardige professionals waarin [dilemma's en](#) vragen over het eigen functioneren, [de praktijkvoering en praktijkuitoefening](#) centraal staan;

na de definitie van 'patroon':

peer review: een gestructureerde inhoudelijke beoordeling van bij een advocaat in behandeling zijnde of behandelde dossiers door een reviewer, gevolgd door een gesprek tussen de advocaat en de reviewer;

B

Na artikel 4.3 Professionele kennis en kunde worden de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 4.3a Kwaliteitstoetsen

1. Een advocaat is verplicht ieder kalenderjaar deel te nemen aan kwaliteitstoetsen door:

- intervisie onder begeleiding van een gespreksleider die is aangewezen als deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet, gedurende ten minste acht uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag; of
- peer review door een reviewer die is aangewezen als deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet, gedurende ten minste vier uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag.

2. De algemene raad stelt nadere regels over:

- de vereisten aan ~~de vormen van~~ intervisie en peer review; en

b. de ~~bevoegdheden van en~~ vereisten aan gespreksleiders en reviewersdeskundigen.

Artikel 4.3b Gestructureerd intercollegiaal overleg

1. In plaats van de in artikel 4.3a, eerste lid, bedoelde verplichting kan een advocaat deelnemen aan gestructureerd intercollegiaal overleg onder begeleiding van een begeleider, gedurende ten minste acht uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag.
2. De algemene raad stelt nadere regels over:
 - a. de vereisten ~~aanvoor~~ gestructureerd intercollegiaal overleg; en
 - b. de vereisten aan begeleiders.

C

Artikel 4.4 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 4.4 Opleidingspunten <ol style="list-style-type: none">1. Een advocaat behaalt elk kalenderjaar ten minste twintig opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.2. Indien dit hoofdstuk in een kalenderjaar korter dan elf maanden van toepassing is op een advocaat, wordt het aantal opleidingspunten, bedoeld in het eerste lid, naar rato verminderd.3. Een en advocaat die tenminste tien opleidingspunten heeft behaald die betrekking hebben op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied kan een tekort aan opleidingspunten als bedoeld in het eerste lid, tot een maximum van tien punten compenseren met een overschot aan punten dat hij in het voorafgaande kalenderjaar heeft behaald.4. Een advocaat behaalt één opleidingspunt door:<ol style="list-style-type: none">a. ieder heel uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gevolgd dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt, indien:<ul style="list-style-type: none">– het onderwijs gegeven is door deskundige docenten;– de identiteit en de aanwezigheid van de deelnemende advocaat zijn vastgesteld;– het onderwijs niet de beroepsopleiding advocaten betreft, en– indien het onderwijs uitsluitend op afstand is gevolgd, het onderwijs is afgesloten met een toets, waarvoor een	Artikel 4.4 Opleidingspunten <ol style="list-style-type: none">1. Een advocaat behaalt elk kalenderjaar ten minste twintig opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.2. Indien dit hoofdstuk in een kalenderjaar korter dan elf maanden van toepassing is op een advocaat, wordt het aantal opleidingspunten, bedoeld in het eerste lid, naar rato verminderd.3. Een advocaat die tenminste tien opleidingspunten heeft behaald die betrekking hebben op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied kan een tekort aan opleidingspunten als bedoeld in het eerste lid, tot een maximum van tien punten compenseren met een overschot aan punten dat hij in het voorafgaande kalenderjaar heeft behaald.4. Een advocaat behaalt één opleidingspunt door:<ol style="list-style-type: none">a. ieder heel uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gevolgd dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt, indien:<ul style="list-style-type: none">– het onderwijs gegeven is door deskundige docenten;– de identiteit en de aanwezigheid van de deelnemende advocaat zijn vastgesteld;– het onderwijs niet de beroepsopleiding advocaten betreft; en– indien het onderwijs uitsluitend op afstand is gevolgd, het onderwijs is afgesloten met een toets, waarvoor een

<p>voldoende is behaald en de gemiddelde tijdsbesteding vooraf is aangegeven;</p> <p>b. ieder half uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gegeven dat de praktijktoefening of de praktijkvoering ten goede komt;</p> <p>c. iedere 500 woorden van een juridisch artikel dat hij heeft geschreven en dat is gepubliceerd in de rechtsliteratuur;</p> <p><u>d.</u> andere activiteiten, waarvoor de algemene raad nadere regels kan stellen betreffende het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden.</p> <p>5. De algemene raad stelt regels:</p> <p>a. die een niet-limitatieve lijst van activiteiten betreffen waarvoor geen opleidingspunten behaald kunnen worden;</p> <p>b. over erkenning van opleidingsinstellingen waardoor deze op voorhand kunnen aangeven hoeveel opleidingspunten toegekend worden aan een opleiding.</p> <p>6. Een advocaat toont aan dat de opleidingspunten zijn behaald door overlegging van adequate bewijsstukken.</p>	<p>voldoende is behaald en de gemiddelde tijdsbesteding vooraf is aangegeven;</p> <p>b. ieder half uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gegeven dat de praktijktoefening of de praktijkvoering ten goede komt;</p> <p>c. iedere 500 woorden van een juridisch artikel dat hij heeft geschreven en dat is gepubliceerd in de rechtsliteratuur;</p> <p>d. ieder heel uur dat hij heeft deelgenomen aan kwaliteitstoetsen in de vorm van:</p> <p>i. intervisie met ten hoogste vier punten per jaar;</p> <p>ii. peer review met ten hoogste vier punten per jaar;</p> <p>e. andere activiteiten, waarvoor de algemene raad nadere regels kan stellen betreffende het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden.</p> <p>5. De algemene raad stelt regels:</p> <p>a. die een niet-limitatieve lijst van activiteiten betreffen waarvoor geen opleidingspunten behaald kunnen worden;</p> <p>b. over erkenning van opleidingsinstellingen waardoor deze op voorhand kunnen aangeven hoeveel opleidingspunten toegekend worden aan een opleiding.</p> <p>6. Een advocaat toont aan dat de opleidingspunten zijn behaald door overlegging van adequate bewijsstukken.</p>
--	--

ARTIKEL III

Deze verordening treedt in werking met ingang van een door de algemene raad te bepalen tijdstip.

ARTIKEL IV

Deze verordening wordt aangehaald als: Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen.

TOELICHTING

In de toelichting op de Verordening op de advocatuur worden de volgende onderdelen toegevoegd.

A

Na de alinea over *Financiële resultaat* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Gestructureerd intercollegiaal overleg

Bij gestructureerd intercollegiaal overleg staan vraagstukken met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering centraal. Zo kunnen advocaten binnen een kantoor of in een groep advocaten van verschillende kantoren met elkaar van gedachten wisselen over de niet-juridisch-inhoudelijke

aspecten van het werk. Hierbij kunnen vragen worden gesteld over gedragsrecht, het optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep, het opstellen van een ontwikkelplan, de vormgeving van de praktijkvoering, enzovoorts. Door dit overleg wordt aandacht gegeven aan verschillende elementen van professionaliteit. De kwaliteitsbevordering behelst immers meer dan alleen het beheersen van vakinhoudelijke kennis. Het overleg vindt plaats met een begeleider. Dit is geen deskundige in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet. Deelnemende advocaten moeten daarmee rekening houden in het kader van de geheimhoudingsplicht. Om die reden staan in dit overleg juist de niet-juridisch-inhoudelijke aspecten van het werk centraal.

Na de alinea's over *Houdster-rechtspersoon* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Intervisie

Intervisie is een geregeld-gestructureerde en periodieke bespreking overleg in een groep van advocaten werkzaam op de dezelfde rechtsgebieden, waarin dilemma's, vragen of het eigen functioneren, de praktijkvoering of praktijkuitoefening -worden ingebracht door de deelnemers. De bespreking ziet derhalve -die zien- op de houding en het gedrag van de advocaat, maar wel met betrekking tot de inhoud van een zaak of de wijze waarop de praktijkvoering is vormgegeven. Met 'hiërarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers. Het is niet de bedoeling dat tijdens de intervisie uitgebreid de juridische inhoud van een dossier wordt besproken; het gaat om de koers in een zaak of dilemma's die spelen. Voor zover vertrouwelijke informatie wordt gedeeld of herleidbaar is, geldt dat de gespreksleider een deskundige is in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet. De deskundige heeft een geheimhoudingsplicht op grond van artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet. Intervisie is niet bedoeld om de juridische inhoud van een dossier te bespreken. Voor het geval wel vertrouwelijke informatie wordt gedeeld is bepaald dat de gespreksleider aangemerkt wordt als deskundige, zodat de in artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet geregelde geheimhoudingsplicht van toepassing is.

Na de alinea's over *Klacht* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Peer review

Peer review is een vorm van gestructureerde feedback die ziet op de juridische beoordeling van dossiers van een advocaat door een reviewer. Omdat de reviewer inzage heeft in dossiers van de advocaat is het van belang dat de reviewer aangemerkt wordt als deskundige in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet, zodat de in artikel 26, derde lid van de Advocatenwet geregelde geheimhoudingsplicht van toepassing is. Het is van belang dat zowel de gereviewde advocaat als de reviewer op hetzelfde rechtsgebied werkzaam zijn, zodat de juridische inhoud voldoende onderdeel kan uitmaken van de beoordeling. In het gesprek dat volgt op de review kan worden besproken welke alternatieven in de behandeling van de zaak mogelijk zijn of waren en wat de advocaat daarvan kan leren. Op die manier wordt de kwaliteit in de inhoudelijke behandeling van zaken bevorderd.

B

Na artikel 4.3 wordt een nieuwe tekst ingevoegd, luidende:

Artikel 4.3a

De verplichting die in dit artikel wordt beschreven omvat de verplichting aan advocaten om ieder jaar deel te nemen aan kwaliteitstoetsen door intervisie of peer review. Het betreft een keuze voor intervisie gedurende acht uur per jaar of peer review gedurende vier uur per jaar. De verplichting

kan niet worden voldaan door de verschillende vormen zodanig te combineren dat niet aan één van de twee vormen aan de minimale verplichting wordt voldaan. Met andere woorden: voor de verplichting inzake kwaliteitstoetsen kan twee uur peer review niet worden aangevuld met zes uur intervisie. Na vier uur peer review is voldaan aan de eis van artikel 4.3a, waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen. De reden hiervoor is dat voldoende inhoud aan de gekozen vorm wordt gegeven. Deze regeling geldt overigens ook voor de vorm van gestructureerd intercollegiaal overleg uit artikel 4.3b.
~~Deze vormen zijn voor het voldoen aan de de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a niet met elkaar te combineren of met die genoemd in artikel 4.3b.~~

Artikel 4.3b

Een alternatief voor de verplichting ~~Om aan de verplichting~~ uit hoofde van artikel 4.3a ~~is het te voldoen kan ook worden deelgenomen genomen~~ aan gestructureerd intercollegiaal overleg gedurende acht uur per jaar. Ook voor deze vorm geldt dat deze vorm niet kan worden gecombineerd met de vormen uit artikel 4.3a, zodanig dat nog niet aan de minimale ureneis is voldaan. ~~geen combinatie mogelijk is met de in artikel 4.3a genoemde vormen peer review en intervisie.~~ Met andere woorden: voor het alternatief van gestructureerd intercollegiaal overleg kan 6 uur intercollegiaal overleg niet worden aangevuld met twee uur peer review. Na acht uur gestructureerd intercollegiaal overleg is voldaan aan het alternatief van artikel 4.3b, waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen. De reden hiervoor is dat voldoende inhoud aan de gekozen vorm wordt gegeven.

C

In de toelichting op artikel 4.4 wordt na de alinea inzake onderdeel c een alinea ingevoegd, luidende:

Onderdeel d bepaalt dat opleidingspunten kunnen worden verkregen voor deelname aan kwaliteitstoetsen in de vorm van intervisie of peer review met een maximum van vier per jaar. Deze punten worden aangemerkt als niet-juridische punten. Indien in het kader van de verplichting kwaliteitstoetsen (artikel 4.3a) wordt gekozen voor de vorm intervisie dan kunnen van de verplichte acht uur per jaar vier uur worden opgevoerd als vier niet-juridische opleidingspunten. Het maximum dat voor intervisie per jaar kan worden opgevoerd is daarmee bereikt en dat betekent dat indien daarnaast in een ander verband wordt deelgenomen aan intervisie die uren niet kunnen worden opgevoerd als opleidingspunten. Hetzelfde geldt voor de vorm peer review. Indien aan beide vormen wordt deelgenomen, kunnen punten voor beide vormen worden opgevoerd met een maximum per vorm van vier punten per jaar.

Voor de reviewer en de gespreksleider geldt dat zij ook voor ieder heel uur dat wordt deelgenomen aan intervisie of peer review punten kunnen worden opgevoerd met een maximum van vier uur per jaar.

Het behalen van opleidingspunten staat los van de verplichting deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Indien een advocaat vier uur per jaar aan intervisie doet, kan de advocaat vier niet-juridische opleidingspunten opvoeren. Daarmee is echter niet voldaan aan de zelfstandige norm van artikel 4.3a inzake de deelname aan kwaliteitstoetsen. Voor intervisie geldt immers dat minimaal acht uur per jaar hieraan moet worden besteed. Voor deelname aan gestructureerd intercollegiaal overleg worden geen punten toegekend.

BIJLAGE 2 VOORSTEL WIJZIGINGSREGELING KWALITEITSTOETSEN

Besluit van de algemene raad van [PM] houdende wijziging van de Regeling op de advocatuur in verband met de invoering van kwaliteitstoetsen (Wijzigingsregeling Kwaliteitstoetsen)

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten;

gelet op artikel 26 van de Advocatenwet;

gelet op artikelen 1.1, 4.3a, 4.3b en 4.4 van de Verordening op de advocatuur;

gezien het advies van de raad van advies;

gezien het advies van de adviescommissie regelgeving;

stelt de navolgende bepalingen vast:

ARTIKEL I

De Regeling op de advocatuur wordt gewijzigd als volgt:

A

Onder vernummering van Paragraaf 4.1 tot Paragraaf 4.1a Opleidingspunten, wordt na Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 4.1 Kwaliteitstoetsen

Artikel 13a Vereisten aan vormen van kwaliteitstoetsen

1. Intervisie als bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel a, van de Verordening voldoet aan de volgende vereisten:
 - a. intervisie vindt plaats in een groep van ten minste drie en ten hoogste tien advocaten;
 - b. de deelnemers zijn werkzaam op hetzelfde rechtsgebied of dezelfde rechtsgebieden;
 - c. deelnemende advocaten en de gespreksleider bespreken voorafgaand aan de intervisie de reikwijdte van de geheimhouding van hetgeen tijdens de intervisie wordt besproken;
 - d. de advocaten brengen ieder in één of meer dilemma's of vragen over het eigen functioneren, de praktijkvoering of de praktijkuitoefening in; en
 - e. de gespreksleider bevestigt ieders deelname in een bewijs van deelname met een korte, niet inhoudelijke, omschrijving van hetgeen aan de orde is gekomen.
2. Peer review als bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel b, van de Verordening voldoet aan volgende vereisten:
 - a. de peer review wordt uitgevoerd door een reviewer die werkzaam is op hetzelfde rechtsgebied of dezelfde rechtsgebieden als de gereviewde advocaat;
 - b. de advocaat en de reviewer reviewen elkaar niet over en weer;
 - c. de advocaat en de reviewer bespreken voorafgaand aan de review de reikwijdte van de geheimhouding van hetgeen tijdens de review wordt besproken of wordt ingezien;
 - d. voorafgaand aan de peer review voert de advocaat een zelfevaluatie uit ter voorbereiding op de review;
 - e. de review omvat ten minste vijf dossiers die door de reviewer worden geselecteerd in overleg met de advocaat;
 - f. de review wordt afgesloten door een gesprek tussen de reviewer en de advocaat; en
 - g. de reviewer bevestigt in een verslag dat peer review heeft plaatsgevonden met een korte, niet inhoudelijke, omschrijving van hetgeen aan de orde is gekomen.

Artikel 13b Vereisten aan gestructureerd intercollegiaal overleg

Gestructureerd intercollegiaal overleg, als bedoeld in artikel 4.3b van de Verordening voldoet aan de volgende vereisten:

- a. gestructureerd intercollegiaal overleg vindt plaats in een groep van ten minste drie en ten hoogste tien advocaten;
- b. voorafgaand aan ieder overleg wordt een deelnemer als begeleider aangewezen;
- c. de advocaten en de begeleider zijn allen werkzaam op hetzelfde rechtsgebied of dezelfde rechtsgebieden;
- d. de advocaten en de begeleider bespreken voorafgaand aan het overleg de reikwijdte van de geheimhouding van hetgeen tijdens het overleg wordt besproken;
- e. de advocaten brengen ieder in één of meer vragen met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering; en
- f. de begeleider bevestigt ieders deelname in een bewijs van deelname met een korte, niet inhoudelijke, omschrijving van hetgeen aan de orde is gekomen.

Artikel 13c Vereisten gespreksleider, reviewer en begeleider

1. De gespreksleider, bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel a, van de Verordening, voldoet aan de volgende vereisten:
 - a. de gespreksleider is academisch geschoold;
 - b. de gespreksleider heeft een cursus gevolgd op het gebied van gespreksleiding voor intervisie bestaande uit ten minste twee dagdelen en een terugkombijeenkomst; en
 - c. de gespreksleider heeft zich als zodanig geregistreerd bij de algemene raad.
2. De reviewer, bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel b, van de Verordening, voldoet aan de volgende vereisten:
 - a. de reviewer is meer dan zeven jaren als advocaat werkzaam;
 - b. de reviewer heeft aantoonbare specifieke deskundigheid op het rechtsgebied waarop hij de review doet;
 - c. de reviewer heeft een cursus gevolgd op het gebied van peer review bestaande uit ten minste twee dagdelen en een terugkombijeenkomst; en
 - d. de reviewer heeft zich als zodanig geregistreerd bij de algemene raad.
3. De begeleider, bedoeld in artikel 4.3b, eerste lid, van de Verordening, is een advocaat.

B

Artikel 14 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 14 Opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p><u>1.</u> De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vierde lid, aanhef en <u>onderdeel d</u>, een opleidingspunt behalen door:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het schrijven van juridische adviezen voor een adviescommissie van de Nederlandse orde van advocaten, met ten hoogste een punt per advies; b. het verrichten van werkzaamheden in een zaak als rechter-plaatsvervanger, arbiter of lid van de raad van discipline of het hof van discipline, met ten hoogste een punt per zaak in het jaar dat de zaak is beëindigd en ten hoogste vier punten per jaar; c. <u>deelname aan vormen van gestructureerde feedback, gedurende een uur, met ten</u> 	<p>Artikel 14 Opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p>De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel e, een opleidingspunt behalen door:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het schrijven van juridische adviezen voor een adviescommissie van de Nederlandse orde van advocaten, met ten hoogste een punt per advies; b. het verrichten van werkzaamheden in een zaak als rechter-plaatsvervanger, arbiter of lid van de raad van discipline of het hof van discipline, met ten hoogste een punt per zaak in het jaar dat de zaak is beëindigd en ten hoogste vier punten per jaar; c. deelname aan jurisprudentiebijeenkomsten, met ten hoogste vier punten per jaar;

<p><u>hoogste vier punten per dag, indien aan de voorwaarden, bedoeld in het tweede lid, is voldaan:</u></p> <p><u>d.</u> deelname aan jurisprudentiebijeenkomsten, met ten hoogste vier punten per jaar;</p> <p><u>e.</u> het maken van toetsen voor de beroepsopleiding advocaten, met ten hoogste een punt per toets en vier punten per jaar;</p> <p><u>f.</u> aantoonbaar op vergelijkbare wijze de professionele kennis en kunde te onderhouden.</p> <p><u>2. Voor gestructureerde feedback, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, in de vorm van interview kunnen punten behaald worden, indien:</u></p> <p><u>a. deze plaatsvindt in een groep van ten minste drie en ten hoogste tien personen;</u></p> <p><u>b. de deelnemers één of meer dilemma's inbrengen;</u></p> <p><u>c. de deelnemers de regels vaststellen voor de geheimhouding van hetgeen tijdens interview wordt besproken;</u></p> <p><u>d. de interview plaatsvindt onder begeleiding van een gespreksleider;</u></p> <p><u>e. de gespreksleider een cursus heeft gevolgd op het gebied van gespreksleiding voor interview bestaande uit minimaal twee dagdelen en een terugkombijeenkomst; en</u></p> <p><u>f. de gespreksleider en de deelnemers een bewijs van deelname kunnen overleggen.</u></p>	<p><u>d.</u> het maken van toetsen voor de beroepsopleiding advocaten, met ten hoogste een punt per toets en vier punten per jaar;</p> <p><u>e.</u> aantoonbaar op vergelijkbare wijze de professionele kennis en kunde te onderhouden.</p>
---	---

C

Artikel 15 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 15 Niet opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p>De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vijfde lid, aanhef en onderdeel a, van de Verordening, geen opleidingspunten behalen door:</p> <p>a. het lidmaatschap van een van de organen van de Nederlandse orde van advocaten of de orde in het arrondissement;</p> <p>b. het volgen van de beroepsopleiding advocaten;</p> <p>c. deelname aan lokale activiteiten, bedoeld in artikel 3.10 van de Verordening, die uitsluitend in het kader van de stage worden georganiseerd.</p>	<p>Artikel 15 Niet opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p>De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vijfde lid, aanhef en onderdeel a, van de Verordening, geen opleidingspunten behalen door:</p> <p>a. het lidmaatschap van een van de organen van de Nederlandse orde van advocaten of de orde in het arrondissement;</p> <p>b. het volgen van de beroepsopleiding advocaten;</p> <p>c. deelname aan lokale activiteiten, bedoeld in artikel 3.10 van de Verordening, die uitsluitend in het kader van de stage worden georganiseerd;</p>

	d. deelname aan gestructureerd intercollegiaal overleg.
--	--

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van een door de algemene raad te bepalen tijdstip.

ARTIKEL III

Deze regeling wordt aangehaald als: Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen.

BIJLAGE 3 ADVIES RAAD VAN ADVIES

ADVIES

Aan	:	de algemene raad
Van	:	de raad van advies
Datum	:	2 november 2016
Betreft	:	Advies inzake regelgeving kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	101503

Aanleiding

- De algemene raad is ingevolge artikel 26 Advocatenwet aangewezen kwaliteitstoetsen in te voeren. De inrichting van deze kwaliteitstoetsen geeft reden tot aanpassing van de Verordening op de advocatuur.
- De raad van advies adviseert over een voorstel voor een aanpassing van de Verordening op de advocatuur ingevolge artikel 32a, tweede lid, van de Advocatenwet.
- De raad van advies wordt verzocht de algemene raad te adviseren over de voorgestelde aanpassing ten behoeve van de inrichting van de kwaliteitstoetsen, met name vanuit maatschappelijk oogpunt.

Advies

De algemene raad stelt voor de kwaliteitstoetsen als volgt te organiseren.

Advocaten worden verplicht om ieder jaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback. Advocaten kunnen kiezen uit de volgende drie vormen van gestructureerde feedback:

1. Interview
2. Peer review
3. Gestructureerd intercollegiaal overleg (een mengvorm van 1 & 2)

Het komt de raad van advies voor dat de voorgestelde vormen van gestructureerde feedback geen of minder element van verantwoording bevatten en voornamelijk gericht zijn op afstemming en overleg. Daar komt bij dat de keuze en inrichting tamelijk vrijblijvend zijn. Het lijken daarmee - ook in de zwaarste vorm - vrij minimalistische vormen van kwaliteitstoetsing te zijn.

Uiteraard zijn er in de huidige systematieken van de permanente opleiding en eisen aan kantoororganisaties reeds kwaliteitseisen en -waarborgen ingebouwd. De raad van advies geeft de algemene raad graag mee dat aspect uitgebreider uiteen te zetten in de toelichting horende bij het voorstel, zodat in ieder geval een meer volledig beeld wordt geschetst van de inbedding van de voorgestelde vormen van gestructureerde feedback in de kwaliteitsbewaking in het geheel. Het gaat volgens de raad van advies nog vooral om waarborging van vakinhoudelijke kwaliteit. Kwaliteit is echter meer dan het beheersen van vakinhoudelijke kennis op het eigen vakgebied. De raad van advies meent dat de gehele aanpak en inhoudelijke professionaliteit het imago van de advocaat en advocatuur bepaalt en daarmee rechtstreeks relevant is voor het beeld dat de maatschappij heeft van de beroepsgroep. Een kernaspect hierbij is de ontvankelijkheid van advocaten voor professionele beoordelingen in alle aspecten. Derhalve kan het tevens van belang zijn om de bereidheid daartoe te expliciteren en van verantwoordelijkheid te getuigen.

De raad van advies beveelt de algemene raad aan er zorg voor te dragen dat er -in welke gekozen vorm van gestructureerde feedback dan ook- voldoende aandacht wordt besteed aan verschillende elementen van professionaliteit. De algemene raad zou daartoe velden kunnen aangeven waarop de kwaliteitstoetsing betrekking dient te hebben. Relevante aspecten hierbij zouden -onder meer- kunnen zijn: opstellen van een ontwikkelplan, communicatie en manier van optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep.

Alles overwegende heeft de raad van advies begrip voor de keuze van de algemene raad om nu een eerste stap te zetten. De raad van advies stelt zich echter voor dat het uiteindelijk niet bij deze eerste stap zal kunnen blijven en op basis van ervaringen tot nadere inrichting val de kwaliteitstoetsen kan worden gekomen. Dat past bij de maatschappelijke tendens en volgens de raad van advies bij een adequate reactie daarop door de beroepsgroep.

BIJLAGE 4 ADVIES ADVIESCOMMISSIE REGELGEVING

ADVIES

Aan	: de algemene raad
Van	: de adviescommissie regelgeving
Datum	: 10 november 2016
Betreft	: Advies inzake regelgeving kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	: 101503

Inleiding

Aanleiding tot advisering voorstel Verzamelverordening 2016 - kwaliteitstoetsen

Bij notitie van 21 oktober 2016 verzoekt de algemene raad de adviescommissie regelgeving (hierna: "adviescommissie") te adviseren over de juridische kwaliteit en de gevolgen van de regelgeving voor de beroepsuitoefening en de praktijkuitoefening van advocaten ter zake van:

- de Verzamelregeling 2016; en
- de Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen.

Het voorstel Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen (hierna: Verzamelverordening") is vooruitlopend op de inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw) tot stand gekomen. In haar vergadering van 31 oktober 2016 heeft de adviescommissie het verzoek van de algemene raad behandeld. Ter vergadering is het verzoek mondeling toegelicht door mr. W.M. van Tellingen, hoofd juridische en bestuurlijke zaken.

Opbouw van het advies

Op verzoek van de algemene raad brengt de adviescommissie hierna advies uit over de Verzamelverordening inzake de kwaliteitstoetsen. Na de formulering van het advies volgt de adviescommissie de volgende indeling:

- I. de toelichting op de Verzamelverordening;
- II. artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw);
- III. de in de notitie van 21 oktober 2016 opgenomen wijzigingsvoorstellen.

Advies

De adviescommissie doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten)systematiek te komen. Een uitgebreide toelichting kan hiertoe een handvat zijn. Volgens de adviescommissie leidt de nieuwe regelgeving tot een administratieve belasting voor de advocaat. De adviescommissie verwacht dat de voorbereiding op de nieuwe systematiek tijd van de advocaat vraagt. Reden om daarmee - indien mogelijk - met het tijdstip van inwerkingtreding van de Verzamelverordening rekening te houden.

Bespreking Verzamelverordening

I. De toelichting op de Verzamelverordening

De adviescommissie vraagt aandacht voor de organisatorische voorbereiding op de kwaliteitstoetsen door de advocaat en de daarmee samenhangende ingewikkelde (opleidingspunten)systematiek. Het advies is dan ook om een uitgebreide toelichting op te nemen, zowel op artikel 4.3a als op artikel 4.4 (Opleidingseisen) waar het betreft gestructureerde feedback. Duidelijk dient te zijn dat de onderscheiden vormen van kwaliteitstoetsen, neergelegd in artikel 4.3a, naast de bepaling inzake opleidingspunten (artikel 4.4) staan, waarbij voor intervisie en peer review wel opleidingspunten zijn te behalen, maar voor intercollegiaal overleg niet. En als al wordt gekozen voor intercollegiaal overleg dan dient daaraan ten minste acht uur te worden besteed om

te hebben voldaan aan de kwaliteitsvereisten. Een voorbeeld in de toelichting werkt vaak verhelderend. Voorts moet duidelijk zijn dat het in artikel 4.3a gaat om alternatieve en niet om cumulatieve vormen van gestructureerde feedback waaraan moet worden voldaan. Gelet op artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet (nieuw) waar wordt ingegaan op de geheimhoudingsplicht, beveelt de adviescommissie aan om in de toelichting op te nemen dat in de Regeling op de advocatuur (hierna: "Roda") bepalingen worden opgenomen over de geheimhoudingsplicht in relatie tot gestructureerde feedback.

II. Artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw)

Bevoegdheden van de deskundigen

De adviescommissie leest in artikel 26, tweede lid, tweede volzin, van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw) een opdracht aan de algemene raad om de bevoegdheden te bepalen waarover een deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de wet dient te beschikken. Ten behoeve van de duidelijkheid adviseert de adviescommissie om regelgeving zoveel mogelijk vast te leggen bij of krachtens verordening. De adviescommissie stelt voor bij verordening te bepalen dat reviewers en gespreksleiders worden aangemerkt als deskundigen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw). Vervolgens kan in de Roda worden opgenomen aan welke vereisten deze deskundigen moeten voldoen.

III. Wijzigingsvoorstellen

Onderdeel A: artikel 1.1 (Definities)

De adviescommissie geeft vanuit wetgevingstechnisch oogpunt in overweging om aan artikel 1.1 toe te voegen dat een reviewer en een gespreksleider zijn aan te merken als een deskundige in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet (nieuw).

Onderdeel Sa: artikel 4.3a (Gestructureerde feedback)

Met instemming neemt de adviescommissie kennis van de mededeling dat de redactie van dit artikel wordt aangepast in de zin dat een keuze aan de advocaat wordt gelaten aan welke vorm(en) van feedback hij deel wenst te nemen. Ter vergadering neemt de adviescommissie kennis van de mededeling dat de met peer review te behalen opleidingspunten aan een maximum is gebonden.

Gelet op hetgeen hiervoor is opgemerkt over de bevoegdheden van deskundigen stelt de adviescommissie voor het tweede lid als volgt te formuleren:

"De algemene raad stelt nadere regels over:

- a. de vereisten aan gestructureerde feedback; en
- b. de bevoegdheden van en vereisten aan deskundigen."

Vervolgens kan in de Verzamelregeling 2016 onder Paragraaf 4.1 (Gestructureerde feedback) na artikel 13a (nieuw) artikel 13b (Vereisten en bevoegdheden deskundigen) worden ingevoegd.

Onderdeel T: artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel d (Opleidingspunten)

Allereerst merkt de adviescommissie op dat het uit het oogpunt van transparantie wenselijk is om de in het kader van gestructureerde feedback te behalen opleidingspunten in een apart lid op te nemen. Het bepaalde onder d) kan dan met inachtneming van de navolgende opmerkingen worden opgenomen als artikel 4.4, vijfde lid en onderdeel e, wordt vernummerd tot onderdeel d.

Vanuit het oogpunt van wetgevingssystematiek wordt in de aanhef het woord "wordt" vervangen door de woorden "hij heeft".

De adviescommissie acht het duidelijker als i) als volgt komt te luiden:

"intervisie met ten hoogste vier punten per jaar;"

Onderdeel T: artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel e (Opleidingspunten)

De adviescommissie stemt niet in met de voorgestelde wijziging en stelt voor om dit onderdeel ongewijzigd te laten, omdat met artikel 14 van de Verzamelregeling 2016 uitvoering wordt gegeven aan deze bepaling. De voorgestelde wijziging is daarmee overbodig.

Ten slotte

Naar het oordeel van de adviescommissie heeft het voorstel Verzamelverordening 2016 inzake kwaliteitstoetsen in administratieve zin (beperkte) gevolgen voor de beroepsuitoefening en de praktijkvoering van advocaten. Weliswaar is de datum van inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet nog niet bekend, maar het anticiperen daarop in de zin dat in elk geval de bepalingen in de Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen in werking kunnen treden op het moment van inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw), acht de adviescommissie wenselijk. De adviescommissie verzoekt de algemene raad de bovenstaande opmerkingen te betrekken in zijn beraadslagingen over de Verzamelverordening 2016 inzake kwaliteitstoetsen. De adviescommissie ziet graag een terugkoppeling tegemoet van de besprekingen in de algemene raad en in het college van afgevaardigden.